

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 522

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

POSZTKERESZTŐ
STAUBER JÓSEF

Csütörtök, október 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Még nem aszfaltozunk.

A cárné öngyilkossága.

Vidám és haragos jelenetek a közgyűlésen.

Hock János józsefvárosi plébános.

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Két „nagy nő”.

Tarkaságok.

Adó és szurok.

Arad, október 23.

A probléma körülbelül el van döntve. Hogy mi lesz a város jövedelem-többletével, amely az aradi és csanádi egyesült vasutak adója révén éri a várost? Meglesz az aszfalt. Amintnogy eddig is a pótdadónk legnagyobb része és az okosabb, hasznosabb céloktól elvont tizezerek és százezerek az aszfaltban merültek el. Az abszurdumig és a nevetségig jutottak már el az aszfaltozások, — és még mindig nem merültek ki. Az egyik esztendőben megsokalljuk az aszfaltozásokat, és azt mondjuk: de most már aztán elég. És még se elég, és soha se lesz elég: ez a város éhen halhat, csődbe juthat, elpusztulhat, — de akkor is aszfaltoztatni fog.

Hogy mi az az aszfaltozás? Polgártársak, az nem olyan egyszerű dolog. Az aszfaltozás ez: Egy társaság, amelybe hihetetlen pénzt tömött be a város, mikor arról van szó, hogy az általa készített utakat fentartsa, alig áll szóba a várossal. És mi-alatt a közgyűlés az egyik percben pattog és dühöng, hogy az aszfalttársaság ilyen gyalázatos módon használja ki a helyzetét, a másik pillanatban háromszázezer koronás munkát akar adni ugyanennek az aszfalttársaságnak. Akar? Ad is, meglátják. Hiába nincsen pénze most a városnak, hiába

hiányzik hozzá a kölcsön; hiába mondta ki a város közgyűlése, hogy alternatív ajánlatot kér: aszfaltra, kockakőre és keramitra; és hiába fog a Magyar Aszfalt Részvénytársaság az eddiginél is magasabb árakat, béreket, főtartási díjakat és más járulékokat kérni: fogadást ajánlunk, hogy a Varjassy Lajos-utcát mégis aszfalttal fogják burkolni. És ha meglesz a Varjassy Lajos-utca, akkor jön a többi aszfaltozás, mert ennek a városnak legfőbb hivatása, hogy a Magyar Aszfalt Részvénytársaság deficitjeit a maga vérevel csökkentse. És hiába fogódzik ez ellen a józan ész és a kemény akarat a város közgyűlésein: a végén, jó pénzviszonyok között, rossz pénzviszonyok között, télen és nyáron, egyszer a belváros európai nivója kedvéért, másszor a külvárosok védelmének címén, mindig és mindenütt aszfaltoznak Aradon. A külvárosnak mást nem lehet nyújtani és a belvárost egyébbel fejleszteni, mint az aszfalttal? És ha a csanádi vasut a jövő évtől kezdve százhatvan-ezer koronával növeli a város jövedelmét, és ha új adómentességek lejártával hasonló gyarapodás érne a város háztartását: az mind, mind előbb-utóbb elfogy, eluszna az aszfaltozásban, a szurokszenvedélyben, amelylyel az ország, sőt a monarchia városaiban mi vagyunk a legjobban megátalkodott balekek.

Egy-két olyan közgyűlés, mint a minő a mai volt, — és akkor igazán nem lehet arra használni az aradi és csanádi egyesült vasutak adóját, hogy a községi pótdadó általa kisebb legyen. Ha az elvről még lehet disputálni, akkor még inkább azon az állásponton vagyunk, hogy az új jövedelmet ne használjuk föl arra, hogy új módokat és csatornákat keressünk az elköltésére, hanem hogy csökkentünk a régi terheken, első sorban a községi pótdadón. Ennek ellenvé-

leménye tegnap olyan célzás kíséretében nyilatkozott meg, mintha a pótdadó leszállítást azért sürgetnék, hogy az Acsev. is kisebb községi adót fizessen. Ez tagadhatatlanul így lenne, — de a cikk, a melyet mi erről írtunk, korántsem akart az Acsev. szószólója, érdekeinek képviselője lenni. Az aradi- és csanádi vasutak, noha e város fejlődésében, gazdagodásában olyan része volt, hogy azt számokkal bajos kifejezni, noha a város forgalmában oly hatalmas jövedelmi forrást jelent, a melyet ma alig lehetne nélkülözni, — az eddigi szolgáltatások mellett a községi adózásban is készséggel veszi ki azt a részét, amely a törvény szerint reá fog jutni. De lehet-e komoly argumentum az: mintsem hogy a csanádi vasut kevesebbet fizessen, inkább adózzunk mi is többet! Vajon rosszabbul esik az aradi polgárnak a régóta várt, és most legjobban rájáferő adócsökkentés, ha vele együtt egy nagy vállalatnak adója is csökken? Ha a polgárságot csakugyan ily gondolkodás vezeti, akkor szinte meg lehet érteni a város vezetőinek hajlandóságát, amely akkor is aszfaltoztat, a mikor nincs mit, nincs miből és nincs miért, csak hogy a több jövedelem előre elköltésék. Így azután csakugyan nem lesz kisebb — ha csak ez a gond — az Acsev. adója. De a polgárságé se.

A képviselőház ülése. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány elhatározta, hogy a képviselőházat f. hó 30 ára, vagyis szerdára ülésre fogja összehívni. Ennek az ülésnek egyetlen tárgya lesz az elnöki bejelentéseken kívül a delegációk egybehívásáról szóló királyi kézirat felfelolvasása. Azt a körülményt, hogy a kormány ezzel az intézkedéssel máig várt, az ellenzéki sajtó úgy magyarázta, hogy a kormány nem meri egybehívni a Házat. Mint a Magyar Távirati Iroda

Trézsi frizurája.

— Egy férj emlékirataiból. —

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Itt az ideje, hogy megemlékezzem már Trézsi-
ről, aki mintaképe volt ugyan a becsületnek, meg a hűségnek, azonban mégis lopott. Nevezetesen az életünkből lopott el annyit, hogyha ez nem történik meg, mathuzsálemi kort érünk s jómagam fedve vagyok mindennemű borbélysztrájk ellen, mert bokáig nőhet a szakállam, mint a nyugodt temperamentumu embereké.

Hogy ki ne essünk a sorból, el kell mondanom, hogy Trézsi mindenek előtt nálunk s a kultúra iránt való nagy érzékét jellemzi, hogy meztőláb jött be a tanyáról a városba, félesztendő mulva pedig már husz forintot költött egy kosztümre.

Az idők folyamán megszokta a helyet, mi is eléggé megszoktuk őt. Közben volt ugyan fölöle vitám a feleségemmel elég, ő azt állította, hogy Trézsi nem szeret gondolkozni, én erősitettem, hogy nem tud.

Amit ma véstem a szívébe örökké kövendő példa gyanánt, azt holnapra már elfelejtette. Homályos sejtések éltek például bennem, hogy fértigylölő. Ezt onnan picéztem

ki, hogy reggel, mikor behozta a ruháimat, a nadrágot tette legalul, azt kiverette a többi holmival tetejébe a télikabátal is.

— Trézsi, — mondtam neki — Trézsi, mire való ez a fordított sorrend!

Arra aztán kifordított mindent.

— Hol jár, fiam, a maga esze, az Isten áldja meg!

Egyszer a kanalat felejtette ki a terítésből, máskor két kancsó vizet is hozott, de poharak nélkül, — a Trézsi eszejárásával lehetetlenség volt tisztába jönni.

Azonban egyre többet adott a ruházatára, rajtakaptam, amint egyszer kalapokat próbált, esténként megmosta a lábát s a sarki fűszeresboltba is csak teljesen felöltözve, megfésülködve volt hajlandó elmenni.

— Ez a leány szerelmes! — mondta vészjósló tekintettel a feleségem.

Aki látja vala abban a pillanatban öngyágát, biztosra veszi, hogy nőm a szerelmet valami becsületen foglalkozásnak tekinti. Voltaképen úgy állt a helyzet, hogy csak házi szentélyünkből óhajtott kiülni ezt a fogalmat, lévén rögeszméje, hogy én, szelid hatvan esztendőmmel a vállamon, minden szabad pillanatomban színésznek társaságában töltöm s olyankor nem az esztendők súlya nyomja a fennt idézett vállakat, hanem

holmi fürge táncosnők szilfid termete. (Ebből lesz a nyakszirtmerevedés! rémitett meg egyszer.)

— Micsoda bolond beszéd az, hogy szerelmes! Azt gondolja, hogy mindenkinek ilyen szármarságokon jár az esze?

— De drágaságom, Trézsi immár husz éves és a szent természet követelheti a maga jogát!

— Mit bánom én a szent természetet! Ha észreveszek rajta ilyen szemtelenséget, kiröpítem.

Abban az időben Trézsi, immár hatodik éve látván el munkakörét, szenvedélyesen a tisztalkodásra adta magát s minden szó nélkül beletelepedett hetenkint a fürdőkádamba.

— Mondja meg neki, drágám, hogy ne merészeljen ilyesmit, mert baj lesz!

Ezt én mondtam.

Nőm azonban bámulatosan hideg maradt.

— A víz mindent lemos, mi van abban!

Mondom, tisztalkodott s az ujságjaimhoz képtelen voltam hozzájutni. Ha kértem, azt felelte:

— Mindjárt hozom, még nem olvastam végig.

A pukkadás környékezett. Ekkor ugyanis olyanféleképen alakult a helyzet, hogy szigorú tilalom zárt el a Trézsiel való diskurálástól.

— Mondja meg, mit akar, majd én parancsoltam.

értesül, valójában úgy áll a dolog, hogy a kormány, mivel a delegációkat egybehívó királyi kézirat kihirdetésének módjáról semmiféle törvény nem intézkedik, előbb meg akarta állapítani, miképpen történt eddig ezen királyi kéziratok kihirdetése. Egy ízben tényleg úgy történt a delegációk egybehívása, hogy az erre vonatkozó királyi kézirat nem olvastatott fel az országgyűlésen, hanem csupán a hivatalos lapban közöltetett. Ez a precedens 1867-ből való id. Andrássy Gyula gróf miniszterelnökségének idejéből, amidőn a delegációk legelső ízben hívtak egybe. Dacára ennek a precedensnek — minthogy az azóta lefolyt fél század alatt a delegációk egybehívása az országgyűlés mindkét Házában meghirdetett — a kormány ezúttal sem kívánt eltérni ettől a gyakorlattól és elhatározta a Ház egybehívását.

— Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy az október 30. ülésen ismét botrányokat idéznek elő. Bemennék az ülésre a kitiltott képviselők is, ha a rendőrség nem állja útjukat.

Még nem aszfaltozunk.

(A külváros kövezése. — Harmadfélórás vita a közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Nemcsak a város pénzét, de az idejét is az aszfalt nyeli el. Ez a fekete, és amint ma a törvényhatósági bizottsági közgyűlésen az elnöklő Urbán Iván főispántól kezdve mindenki megállapította, drága és rossz massa — Arad város történetében igen fontos szerepet játszik. Nem emlékszünk, hogy az utolsó öt évben lett volna még egyetlen egy olyan probléma, ami két és fél órán át le tudta volna kötni a törvényhatóság figyelmét. Költségvetés, zárszámadás, kulturpalotai több százezer koronás talkiadás, sőt tisztviselői választások legfeljebb egy órási sarkalják a változatosságot kedvelő városatyákat. Az aszfalt — csodákat mivel. Mindent előnt. Vározt, mezőt, levegőt, sőt a városháza közgyűlési termét is. Nem pusztítható ki. Négy óra után néhány perccel kezdte Lőcs Rezső tanácsnok ismertetni az aszfaltutak fenntartására megkötendő új szerződést és félhétkor még arról vitatkozott a közgyűlés, vajon milyen anyaggal burkolják a Varjassy Lajos-utcat: aszfalttal-e vagy kocka kővel? Az aszfalt jegyében lezajlott közgyűlés jellemzéséhez hozzá tartozik az is, hogy ez a fekete anyag érthetetlen módon elhomályosítja a bőlesek látását és noha két óra hosszat

egyebet sem tett a törvényhatóság valamennyi tagja, minthogy ott ütötte a rossz és drága utburkolatot szállító részvénytársaságot, ahol érte, az utolsó fél órában már mindent el akart felejtetni és a Varjassy Lajos-utca kétszázhuszezer koronás burkolási munkáját neki akarták adni. A polgármester is megsokalta a megszokottnál is szembeötlőbb következtetlenséget és ő maga nyújtott alkalmat egy indítványával az aszfalt iránti forró szeretet tüntetőzésére. A Varjassy Lajos-utca még ma nem esett zsákmányul; előbb kiszámítják, vajon melyik a legjutányosabb és legjobb burkolási mód: aszfalt, kockakő vagy kerámit. Az aszfaltra egyik jelző sem alkalmazható.

Arad szatrapájának, parancsoló urának jövő év január elsején jár le az a szerződése, mely szerint az általa rosszul burkolt és gyorsan romló utakat harminckét fillérért köteles fenntartani négyzetméterenként. A tanács az év folyamán megpróbálkozott azzal a tervvel, hogy a város házi kezelésben maga végezze ezt a munkát, melyért már a múltban is sokkal többet fizetett Arad, mint más városok, a Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak. Nyers anyagot akart vásárolni és az említett cégtől kért ajánlatot. Még csak feleletet sem kapott a csupa süket-némákból álló társaságtól. Még sem hallották a város szavát, melyet ilyenformán kényszerhelyzetbe kergettek. A kezükbe kellett enni, mert más vállalat nem is mer ajánlattal próbálkozni. Hogy miért nem, azt mi nem tudjuk, de tény az, hogy az utfenntartásra kiírt versenytárgyaláson csak a Magyar Aszfalt r. t. jelent meg és természetesen a multnál teltemesebben felemelt árákkal. Husz esztendőre akarva magát a város nyakára varrni, tíz tíz évre más-más árakat kért. Első tíz évben negyven fillért (eddig 32 fillér), második tíz évben ötven fillért.

A tanács, amely megbüvölten áll a részvénytársasággal szemben, melynek rossz munkájáért majdnem minden ülésében kioszt egy egy megrovást, elejtette azt a praktikus gondolatát, hogy a kereskedelmi minisztertől engedelmet kér külföldi aszfalt behozatalára, ma beterjesztett javaslatában elfogadásra ajánlotta a husz éves szerződést.

Ez azonban felszabadított minden eddig rejtve volt keserűséget és megnyitotta végre a legsúlyosabb igazságokat elzáró zárlatokat. Valóságos gyúvihar tört elő a városatyákból. Hangos nevetéssel fogadták ezt a javaslatot, mely alkalmat adott arra, hogy a város megszorult helyzetét a fenéig kiaknázó társulat hosszú idő óta tartó garázdálkodásáról leránták a leplet.

Mintán Műlek Lajos dr. szóvá tette, hogy az aszfalt járdákat fel szokták hasogatni és a gödröket sarat termelő földdel temetik be és az egész város csupa piszok és sár, mert nem állítják nyomban helyre a járdákat, noha erre a polgármester kijelentése szerint is a rendőrségnek szigorúan szorítania kellene azt, aki a burkolatot

felszedeti. Adler Andor az egész közgyűlés általános tetszésével a leghatározottabban tiltakozott az ellen, hogy a törvényhatóság az aszfalttársasággal husz éves szerződést kössön. Véget kell vetni annak a türhetetlen állapotnak — ugymond — ami nálunk az aszfaltozás terén tapasztalható. Drága pénzen készül az utburkolat, mely hat hónap múlva nem egyéb, mint piszok és sár. A város létesítsen aszfalt gyárat és végezze házilag a javításokat. Hibáztatja, hogy a tanács kényszerhelyzet elé állítja a törvényhatóságot és a már decemberben lejáró szerződés kérdését ilyen későn viszi a közgyűlés elé és hogy valósággal dédelgetik a részvénytársaságot, mely abszolút nem adott erre okot. Indítványozza, hogy csak öt, de legfeljebb tíz éves szerződést kössön a város, mert tíz év alatt a technika terén olyan haladás lehet, mely ezt a drága és még sem megfelelő anyagot kiküszöböli.

Szakszerű érvekkel bizonyította be Reisinger Sándor, hogy a Magyar Aszfalt által végzett utburkolatok drágák és az aradi főutak forgalmának egyáltalán meg nem felelőek, mert csak a mellékutcában van értelme oly anyag használatának, melyet a társaság a főutakon is ad. Be kell vezetni a komprimé aszfaltot, mely ha drágább is, de jobb és tartósabb és ezért a fenntartásánál sokat lehetne megtakarítani.

Az aszfalt uralom által okozott és éveken át sürün elhangzott panaszokat úgy foglalta össze Tolnai János dr., hogy: az egész aszfalt kérdést alapos revízió alá kell venni. Meg kell vizsgálni, hogy Aradon miért kizárólag a Magyar Aszfalt él és uralkodik olyan korlátlan hatalommal, melyet az orosz cár is megirigyelhet. A szerződéskötés most nem sürgős — mondotta — mert január elseje után néhány héttel sem lesz más helyzet, mint ma és addig a tanács tanulmányozhatja az ügyet és oly megoldással jöhet a közgyűlés elé, mely nem kelt ilyen ellenséges hangulatot, mint a most beterjesztett javaslat. Le kell venni a napirendről a kérdést és ha a tanács akarja, akkor talál oly megoldási módot, mely nem lesz direkte oly ellenszenves, mint a mostani ajánlat.

Az aszfalt mizériák örök életének biztosítására vállalkozott Virágh Lajos főmérnök, aki jelentette, hogy úgy van jól minden, ahogy van és noha rosszabb már nem lehet, azért a helyzetet változtatni nem lehet. Hogy ma minden rossz, azt ő is elismerte, mert bejelentette, hogy az igazgatóval együtt tanulmányozta azt a kérdést, nem lehetne-e a javításokat házilag elvégezni? Minthogy ehhez külön gyár kellene munkásokkal és gépekkel, melyek erejét nem lehetne egész éven át hasznosítani, nem tartaná helyesnek az ilyen gyár létesítését és jobbnak tartja a vállalatba adást. Tiltakozott a komprimé aszfalt ellen is, mert az merev és csuszós, sok állat a lábát törné és az állattartókra valóságos katasztrófa lenne a behozatala. Az egyedül üdvözítő Magyar Aszfalttal kötendő husz éves szerződés elfogadásában látja a város üdvét.

Steinhardt Mór dr. és Varjassy Lajos polgármester is a tanács javaslatától eltérően csak tíz éves szerződés kötését ajánlották. Szathmáry János pedig arra kérte a tanácsot, hogy a drága utfenntartás ellenére állandó mizériákat azáltal szüntesse meg, hogy a mérnöki hivatal intenzívebb ellenőrzésre utasítsa, mert megtörténik, hogy látják a hivatal közegei a hatalmas hasadékokat, gödröket, nem jelentik be, az utat nem javítják ki azonnal és ezáltal az még jobban romlik.

— Konstatálom — fejezte be a vitát Urbán Iván főispán — hogy az elhangzott panaszok mind jogosak, az aszfaltunk tényleg drága és rossz. De, hogy még rosszabb állapotot ne teremtsünk, elfogadásra ajánlom Adler Andor indítványát azzal a kiegészítéssel, hogy mikor a város az aszfalttársaságnak fél évenként a számláját kifizeti, a közlekedési bizottság szigorú felülvizsgálat tartására utasítsa és a komprimé aszfalttal kísérlet teendő majd akkor, ha a vasutól a városba vezetendő új ut elkészül.

A közgyűlés a főispán javaslatát fogadta el. Még el sem csendesedett jóformán az izgalom, amikor a Varjassy Lajos utca aszfaltozása miatt keletkezett igen viharos vita.

Az Erzsébetváros utjavításával és a jövő év kövezési programjával ismertette meg Lőcs tanácsnok a közgyűlést. Mindkettőt bőven ismertette az Aradi Közlöny. De ugyanezekkel együtt azt is javasolta, hogy a Varjassy Lajos-utcat sürgősen aszfaltozzák ki, ne várják meg, míg a miniszter jóváhagyja annak a 680 ezer koronás.

csolok neki! — intett le a feleségem. — Nem tudja az a leány, hogy kinek engedelmeskedjék, ha különféleket mondanak neki.

Akkortájt fölfedeztem az újságomban egy apróhirdetést. Valamely becsületes cipészmeister keresett magához illő feleséget, akinek a jó erkölcsére helyezte a főszólt. Én bekerítettem a hirdetést piros plajbászszal s Trézsi lépre ment.

— Érti a tekintetes ur az újsághirdetést? — kérdezte egyszer.

— Hát nem valamennyit, csak amik szerelemre vonatkoznak.

— Épen hogy az kellene nekem!

Másképen nem tudván tőle szabadulni, az volt a tervem, hogy férjhez adom. Így megszünik a szórakozottsága, ő is jól jár, én is jól járok.

Vasárnap már jelentkezett a cipészmeister (azért szemeltem ki őt, mert biztam az isteni gondviselésben, hogy a lábazijja szerzi meg minden multakért az elégtételemet), mondom, jelentkezett s a feleségem kidobta.

— Mit akarsz, te szerencsétlen? — vigasztalta a síró Trézsi. Férjhez mennél? Nincs okosabb dologod? Addig vagy boldog, a míg lány vagy, megvert az isten, mihelyt egy részeges gazemberhez kötötted az életedet. Hogy szereted? Hát tudod te, mi az a szerelem? Egy kis fene, egy kis reszelt nyavalya. Várj sorodra, külön le-

gények jönnek majd érted, hivatalnok urat is kaphatsz!

Azt hiszem, az utolsó családok hatott legjobban, mert Trézsi félóra múlva már vigan nótázott s a terítésnél csupán a tányérokat felejtette le az asztalról.

— Ma este hétig jétálhatsz! — hangzott végül nóm fejedelmi kegye.

Trézsinék szölt az is, nem nekem. Én kénytelen voltam a feleségem mellett kutyagolni, bejárva a jóbarátok seregét, ahol illő kommentárok mellett vonult föl Trézsi története.

Esti fél nyolckor aztán rémes kiabálások hangja tört felém a konyhából. Összehúzódtam, szót sem mertem szólni, mert sosem tudja ilyenkor a szegény ember, mikor kerül rá a sor.

Végre bejött a feleségem, becsapta mérgesen az ajtót.

— Majd adok én neked! — fenyegetőzött még kifelé.

— Miért izgatja föl magát, drágám? — próbáltam a lelkéhez férközni.

— Miért? De ilyen szemtelenséget! Képzeld, épen olyan frizurát csinált, mint amilyen az enyém. Hát sok minden hibáját elnéztem, de ez a szemtelenség felbőszített. Kidobtam! Ne merjen egy szót se mondani ellene, mert itt az történik, amit én akarok. Kidobtam!

kölcsönnek a felvételét, melyből az aszfaltozásra telik a szükséges 220—240 ezer korona és fizessen a város 5 százalékos kamatot a Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak, ha a munkát hitelbe vállalja.

— A közgyűlés megbocsáthatatlan következetlenséget követne el — mondotta Múlek Lajos dr. — ha az imént elhangzott igen jogos kritika után nyomban ismét aszfaltburkolat készítését határozná el. Vagy a felháborodás nem volt komoly, vagy pedig ez a határozat lenne nevetséges. Indítványozza, hogy a város kocka kövel burkoltassa a Varjassy Lajos utcát, mert ez a jobb.

— Ugy van, ez a helyes, zugta a terem vizsgálóképen.

— A másik következetlenség az lenne — mondotta Szathmáry János — ha pénz nélkül kezdenék ismét a kétszáz ezer koronás munkába, noha a kulturpalotánál szerzett szomorú tapasztalatok alapján kimondottuk, hogy míg nincs a pénztárban a szükséges pénz, semmiféle munkába nem fogunk.

— Az erzsébetvárosi utcák háztulajdonosainak is meg van az a joguk, hogy a házaikba jussanak, amit most a sártenger miatt nem tehetnek meg — szólalt fel Müller Károly. Ha tűz van, akkor a fecskendő sem lehet bevinni azokba az utcákba és ezért nem bánja, akár mivel burkolják az utcákat, csak burkolják azonnal, mert a jogos igényeket ki kell elégíteni.

— Ugy van — mondotta Urbán Iván főispán — a külvárosért is tenni kell, épügy, mint a belvárosért s melegen ajánlom a Varjassy Lajos utca kiaszfaltozását és ha pénzügyileg drágább is lesz azáltal, hogy a vállalkozóknak öt százalékos kamatot kell fizetni, mert várakozni kell a pénzre, de ez a városrész javára történik.

Ujra szót emelt Múlek dr., aki egy tíz évre beosztott általános utrendezési program elkészítését követelte és pedig azért, hogy megszűnjék a véleménye szerint helytelen városrész politika és újból tiltakozott az ellen, hogy a város az Aszfalt részvénytársasággal szóba álljon. Kockakő burkolatot követelt a Varjassy utcába.

A főispán és Löcs tanácsnok azért mondták előnyösebbnek az aszfaltot, mert a munka sürgős és kérdés, hogy egy fél éven, vagy akár egy éven belül kapható-e elegendő kockakő.

Az említett utcák sürgős javítását hangoztatta Varjassy polgármester is és azt indítványozta, hogy a közgyűlés mégse mondja most ki az aszfaltozás rögtöni elrendelését, hanem várja meg, míg a miniszter jóváhagyja a 680,000 koronás kölcsön felvételét és utasítsa a tanácsot, hogy már ez idő alatt szerezzen be ajánlatokat aszfalt, kockakő és keramitburkolásra és ezek számszerű eredményét terjessze a közgyűlés elé, amely majd akkor az alkalmasabbat elrendelheti.

— Nem kell nekünk alternatív megoldás — mondotta Múlek — tudjuk, hogy az aszfalt rossz, a javítása elvonja a más utcák burkolására szükséges pénzt. Burkoljunk kövel!

A többség a polgármester javaslatát fogadta el.

Végül a közgyűlés a tanács javaslatával szemben nem rendelte el a Vizesi-ut átépítését, mert úgy a főispán, mint Szathmáry János és Mittner József bebizonyították, hogy a munka felesleges, mert az út jó karban van.

VÁROS ÉS MEGYE.

Közügylés folytatásokban. A törvényhatósági bizottság ma megkezdett közgyűlésének tárgyszorozatán oly sok ügy volt felvéve, hogy a bizottsági tagok este fél hétig nem tudták befejezni a tanácskozást. Urbán Iván főispán ezért a közgyűlés folytatását holnap délután négy órára tűzte ki.

Elparentált városatyák. Arad város törvényhatósági bizottsága ma délután rendes közgyűlést tartott a mielőtt megkezdette volna tárgyalását, az elnöklő Urbán Iván főispán meleg szavakban emlékezett meg azokról a veszteségekről, amelyek a várost Nesnera Aladár és Schwarz Jenő dr. bizottsági tagok elhunytával érte. Indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy haláluk felett legmélyebb részvétének ad kifejezést és emléküket jegyzőkönyvben örökíti meg.

Az aradi bérautók. Megírtuk, hogy a bérautók számának szaporítását kérték a Luxus és Korzó autótársulatok. A tanács időszerűtlennek tartotta a kérés teljesítését, mert a szeptemberben módosított szabályrendeletet a miniszter még jóvá sem hagyta. A közgyűlés Múlek Lajos dr.-nak a kérést pártoló, Priegl István dr.-nak és Faragó Rezsőnek azt ellenző felszólalásai után a tanács javaslatát fogadta el.

Fentartják az árvaházat. Arad város polgárságának meglegedésére ma úgy határozott a város közgyűlése, hogy a városi árvaházat továbbra is fentartja, az árvák élelmezését egy próbaévre vállalatba adja és az árvaház igazgatóválasztmányát megbizta az intézmény célszerű reformálására szolgáló szabályrendelet elkészítésére, amelyet kilencven nap múlva kell a közgyűlés elé beterjeszteni.

A jövő évi költségvetés tárgyalása. A hármas bizottságot csütörtök délutánra hívta össze Varjassy Lajos polgármester a költségvetés tárgyalására. Minthogy azonban a közgyűlés folytatása foglalja el a kitűzött időt, a hármas bizottság pénteken délután három órakor tartja ülését.

Vidám és haragos jelenetek a közgyűlésen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

Szüreti hangulat keringett ma délután a városi közgyűlési teremben. Szüreti kedvű városatyák álltak körül a hosezu zöld aszfalt, ahol potrohok aktacsomagokba rejtőzött a sok-sok utcaburkolás, kövezési program, aszfalt kérdés. Főleg az aszfalt-kérdés. Ha a Magyar Aszfalt-társaság értesült volna a bizottsági tagok szüreti kedvéről, bizonynyal fellélekzett volna:

— Akkor nekünk szüret!

Mert a Magyar Aszfalt ma nagy szüretet akart rendezni: husz esztendőre leszüretelni az aradi aszfaltozást. Hogy ez a jószándéka legalább félig megrekedt, abban épen a sokat emlegetett hangulatnak is volt része: rossz volt az ideai szüret és ehhez illően a rossz a szüreti hangulat is. Nem nyelték le a városatyák olyan simán azt a végzetlen, nyúlós és drága aszfaltkigyót, amelylyel tíz évig még így is meg kellett terhelni a város gyomrát.

Aszfalt, aszfalt, aszfalt — ez a szó, ez a fogalom, ez az ijesztő mumus keringett a levegőben és betakarta azúrke, — aradi aszfalthoz illően a gidresgödörös — sivatagjával (képzletben) a termet, az ideig aszfaltozatlan utcákat, beholtotta még a Marost is. Hiszen annyira agyon-magyaraszfaltozzák már nem-sokára Aradot, hogy még a fák lombjára is aszfalt kerül.

— Legjobb lenne, ha a Magyar Aszfalt igazgatóját szeretetünk jeléül megválasztanók bizottsági tagnak. Ugy is lesz most választás a második kerületben — jegyezte meg Krenner Zoltán dr.

— Ejnye, enyje — szólott Múlek Lajos dr. — talán ha itt ülne köztünk, még meg is tudná magyarázni, hogy miért kell az a sok méregdrága aszfalt Arad városnak. Mert a tanácsi előterjesztésekből sose tudom megérteni.

— Én csak azt mondom — szentenciázott egyik külvárosi bizottsági tag — hogy vége legyen már ennek az aszfaltnak. Mert minek az, mikor nekünk úgy sem jut belőle.

Krenner Zoltánnak kitűnő ideája támadt erre a megjegyzésre.

— Uraim egy óriási tranzakció! — hirdette — Vége a Magyar Aszfaltnak. Kivégezzük, eltemetjük!

— Ugyan, ugyan — szóltak a hitetlenek.

— Persze, — erősödött Krenner dr. — Most ugyanis lebélyegezték a Magyar Aszfalt részvényeket. Potom negyven koronáért kapható darabja. Összevásároljuk őket, megszerezzük a városnak a majoritást

és elhatározzuk a részvénytársaságban, hogy a Magyar Aszfalt nem csinál többé aradi aszfaltot.

Igy — de ugylátszik csak így lehetne Aradról kiirtani a Magyar Aszfaltot, amely ellen annyi, de annyi a panasz, hogy egy délután alatt elmondani se győzték. Ámbár eleinte úgy látszott, hogy szó nélkül elfogadják a tanács javaslatát és ellenvetés nélkül husz éves házasságot kötnek az aszfaltosokkal. Adler Andor el is panaszkolta, hogy senki se akar felszólalni. De már ezt nem lehetett szó nélkül hagyni: egymásután hordták össze a felszólalók az aszfalttársaság bűneit. Legjobban Tolnai János dr. ijesztette meg az embereket:

— Ne törődjünk azzal, hogy néhány hétig nem tartják fenn az aszfaltot — mondotta. — Nem megy azért tönkre!

— Ja, dehogy nem — rémüldöztek össze-vissza a padokban. — Hiszen az aszfaltos utunk most is csupa gödör, vályu, zökkenő, most, amikor „fenttartják”. Hát még ha nem gondolozzák!

A felszólalásokból kiderült, hogy rossz is, töredezett is, gidres-gödörös, szóval minden, csak nem sima az aradi aszfalt-ut, hanem aztán annál inkább drága.

— Olyan aszfalt az aradi, hogy minden pénzt az falt be — suttozta egy javíthatatlan valahol Nagy Sándor dr. tájékán.

Virágh főmérnök pedig csak azzal védekezett, hogy egészen jó az aradi aszfaltozás és hogy ha most drága, hát tíz év múlva még drágább lesz az aszfalt.

— Tíz év múlva már nem is lesz aszfalt — válaszolt neki.

Urbán Iván főispán se hagyhatta szó nélkül az aszfalt illeten dicséretét.

— Már akár megharagszik is a főmérnök ur — szólott — én nyíltan kimondom, hogy az aszfalt a legtöbb utcában rossz, elhanyagolt, nem javítják, a vállalkozót nem szorítják javításra, gondozásra. Lehet, hogy azokban az utcákban, ahol a mérnök urak gyakran járnak, nincs így, de van olyan utca is, még pedig, úgy látszik sok, ahol a mérnök urak nem fordulnak meg...

Amikor pedig a Magyar Aszfaltot így érdemei szerint elverték a port, egy-két lélekzetvétellel utóbb megint új aszfaltozást — a Varjassy Lajos-utcát — ajánlotta melegen a tanács.

— Miért aszfaltozzuk? — kérdezte Múlek Lajos dr. — talán azért, mert az Urbán Iván-utcát, amelyik a löversenyhez vezet — szintén aszfalttal burkolták?

És kockakő burkolatot ajánlott az ellenszenves Magyar Aszfalt helyett. A tanács védte, védte az aszfaltot mindenféle okkal-móddal, de a hangulat a kockakőhöz hajlott.

— Kockáztassuk meg a kockakövet — indítványozta Krenner dr.

Varjassy Lajos végre kiegyezést ajánlott ötven percentre: előbb megállapítják, melyik milyen drága; aszfalt, vagy kockakő. Ebben meg is egyeztek és a főispán még csak az ellen a vád ellen emelt kifogást, amelyet Múlek dr. hangoztatott, hogy a volt Fejsze utcát a löversenyterre való tekintettel aszfaltozták volna.

— Épen a szegény emberek kedvéért csináltatta meg a város az utat, hogy a csálai erdőből könnyebben hordhassák a fát.

Múlek Lajos dr. azonban körülményesen és vidáman magyarázta:

— Nem azt állítottam, hogy a tanács azért aszfaltozta a volt Fejsze-utcát, mert a löversenyterre vezet, hanem a szegény emberek azt hiszik, hogy most csak azért készítenek a többi utcákban is aszfaltot, mert a Fejsze-utcában a löversenyter kedvéért csinálták.

A szürke közgyűlés különben vidáman végződött. Virágh főmérnöknek rózsás jó kedve volt és annyira mosolygott, hogy Müller Károly, aki

épen prizmákról és ökönyi kövekről és kavics szállításról érkezett, nem állta szó nélkül:

— Ez nem nevetni való! — menydörgött. — Ha a főmérnök ur nevetni akar, menjen a Hungáriába!

— Nem lehet, még nem nyílt meg! — kiáltották a haragos szónok felé.

— Én pedig engedelmet kérek — szolt a mosolygós arcú főmérnök — nem akartam megbántani a bizottsági tag urat, de ha a kedélyhangulatom úgy kívánja, hogy nevessek, hát ezt senki sem tilthatja meg nekem.

A főmérnök tehát mosolygott, de a város közönsége, a Magyar Aszfalt-tal megáldott város kedélyhangulata tíz évig aligha lesz mosolygós, ha az aszfaltra gondolunk...

A cárné öngyilkos kísérlete.

(Merénylet az orosz trónörökös ellen.)

Távirati tudósítás.

Pétevár, október 23.

A lapok jelentették, hogy Alexis nagyherceg, az orosz trónörökös beteg. Az egyik jelentés azt mondotta, hogy vakbélgyulladás van, a másik, hogy véletlen baleset áldozata. A mai táviratok elárulják, hogy a trónörökös ellen merényletet követtek el. Mint ugyanis Pétevárról táviratozzák, beavatott helyen ezt mondják a trónörökös betegségről:

Nihilisták merényletet kíséreltek meg a cári család ellen, s a merényletnek a trónörökös lett áldozata. A merénylő udvari inasnak öltözködve jutott be a kastélyba. Az egyik verzió szerint a nihilista revolverből rálőtt a nagyhercegre, másik verzió szerint éles tőrrel sebesítette meg, de mind a két verzió megegyezik abban, hogy a nagyherceg a hasán sérült meg. A gyermek kiállítására az egész udvari cselédség berohant a szobába és csakhamar orvost hívtak, aki a kis nagyherceg sebeit megvizsgálta, kimosta és bekötözte. A sérülés nem föltétlenül halálos, de az orvosok eddig még nem tudták megállapítani a sérülés fokát. Attól félnek, hogy a seb megüszkösödhetik, vagy hogy vérmérgezés áll be, amely a nagyherceg halálát okozhatná.

A trónörökös betegségről még a következő táviratokat kaptuk:

Spála, október 23. A trónörökös a tegnapi napot nyugodtan töltötte és nem volt fájdalma. Elég jól aludt és jó étvágyal evett. A spálai kastély-templomban a gyermek felgyógyulásáért istentiszteleteket rendeztek, amelyeken az egész udvar jelen volt. A hivatalos orvosi jelentések az egész birodalomban s különösen Pétevárott óriás izgalmat keltenek, mert senkinek sem volt sejtelve a trónörökös betegségről. Orvosi körök nagyon komolynak mondják a betegséget, amely önnön vonhat maga után komplikációkat.

Pétevár, október 23. A hivatalos orvosi jelentések nagyon zavarosak és lehetetlen belőlük a trónörökös betegségről határozott ítéletet alkotni és csak az az egy látszik bizonyosnak, hogy a trónörökös állapota egyre rosszabbodik.

Pétevár: Sojet című lap szenzációs hírt közöl, amely valószínűen nem alap nélküli. A lap elmondja, hogy tegnap az orosz cárné fiának betegsége miatt öngyilkossági kísérlet követett el. Amidőn a kezelőorvos: Todorow tanár a trónörökös beteg szobáját elhagyta, a cárné kérve kérte, hogy mondja meg neki őszintén: mi baja van a fiának? Todorow sokáig habozott, végre azonban a cárné követelte, hogy mondja meg s kijelentette, hogy erősnek érzi magát a teljes igazság meghallgatására.

— Sokkal jobb, ha őszintén megmondják, mint hogyha bizonytalanságban hagynak.

Végre a kényszernek engedve, kijelentette Todorow tanár, hogy a trónörökösnek súlyos vese baja van. A cárné e szavak után elájult, s alig tért magához, szalonjába sietett, kinyitotta az ablakot és kiakart ugrani az udvarba. Az orvos, aki a cárné izgatottságát észrevette és követte, az utolsó pillanatban megakadályozta a cárnét tette elkövetésében. A cárné azután elájult és az ágyba vitték.

Négy tűz között.

— A szövetséges seregek Szaloniki felé vonulnak. —

Saját tudósítónktól.

Arad, október 23.

A balkáni harctérről érkező táviratok jobbra a tegnapi eseményekről szóló utójelentések. A kirk kilisszei csata borzalmasságát festik le ezek a sürgönyök, amelyekből megállapítható, hogy a bolgárok részéről három ezer katona lett az öldöklés áldozata. Ezt hivatalosan is megerősítették. Hogy az ellentáborban mennyien ötek el, nem tudni határozottan. Az egymásnak ellentmondó táviratokból megállapítható, hogy az egyesült seregek erősen szorongatják Szalonikit, amelyet a törökök már most sietve megerősítenek, ámbár szerintük nincs komoly veszélyben a város.

A kirk-kilisszei csata.

— Háromezer bolgár halott. —

Konstantinápoly: A törökök és bolgárok közt kirk-kilisszénél lefolyt harcban a bolgárok részéről három ezer ember veszett oda. A bolgár csapatok visszavonulnak és a törökök óvatosan követik. Az ütközet a törökökre nézve az egész vonalon kedvezően áll.

Szofia: A bolgár sereg kitartóan ostromolja Kirk kilisszét és a vár előtt levő helyeket szuronyrohammal elfoglalta. Az utolsó jelentés szerint, amely Szófiából jött, a bolgár sereg hadállása kedvező. Itt kétezerre becsülik az elesett bolgárok számát és ötezerre a sebesülteket.

Frankfurt, október 23. A Frankfurter Zeitung 22-én este 10 óra 40 perckor érkező távirata arról számol be, hogy a bolgárokat Kirk-kilisszénél visszaverték nagy vereséggel. A bolgár sereg visszavonult a határra. A törökök folyton nyomukban vannak. A halottak száma három ezerre rug.

A Frankfurter Zeitung egy másik távirata, amelyet 11 óra 35 perckor adtak fel, ezeket jelenti: Ma délben a törökök meg kapták a parancsot a csata megkezdésére. A koncentrált török haderő megkezdte az oppenzívát. A határtól keletre történt az első rendkívüli elkeseredett összütközés, a nyugati részen a török csapatok hevesen nyomultak előre a bolgárok ellen. Ezen a részen a csata folyik. A nyugati határról a bolgárok nagy veszteséggel visszavonultak.

Konstantinápoly, október 23. A hadügyminisztérium arról kapott hírt, hogy Adrianopolis és Kirk-kilissze között tegnap a bolgár és török haderő között nagy és elkeseredett ütközet volt. A bolgárokat visszaverték és mintegy három ezer halottjuk hátrahagyásával menekülésre kényszerítették.

Két hatalmas sereg.

— Döntő mérkőzés. —

A balkáni háború első nagyobb ütközeteinek előestéjén vagyunk. A thrák és a macedóniai harctéren már annyira közeledtek egymáshoz a tömegek, hogy talán már a legközelebbi órákban véres csatákról hoz majd hírt a táviró. De ezekből a csatározásokból, tekintve, hogy mindkét fél nagy haderőt vitt be az akcióba, csakhamar nagy ütkö-

zetek fognak fejlődni. Mindkét fél előnyös pozíciókat foglal majd el, hogy ismét elvesztse, támadólag lépnek fel, majd védekezni kényszerülnek s a tényleges döntés csak hetek múlva fog majd megtörténni. De természetesen is, hogy az óriási haderők — Adrianopolis-Kirk-kilissze mellett több, mint négyszázezer ember, az Üszküb Kumanovora melletti terepen pedig 200,000 — nem léphetnek egy nap alatt akcióba, nagyobb haderejét mindkét fél eleinte tartalékban tartja. Végül a nagy tömeget előbb arcvonalba kell fejleszteni s ez a terepet tekintve apróbb csatározásokat követel.

A thrák terepen a bolgárok már egészen az adrianopoliszi és kirk kilisszei külső erődítményig nyomultak előre. Azok a harcok, amelyek ezideig a két török erődítmény előtt folytak, természetesen csak előcsatározások, a bolgár detachement-ok összetűzése a török felderítő csapatokkal. Maga a bolgár főhaderő csak most van készülben hegyi menetelés után az adrianopolis-kirk kilisszei dombos vidéken legyezőalakban kifejlődni. Mig ugyanis eddig a bolgárok több kilométer hosszú arcvonalban helyezkednek el erős tartalék által támogatva. Azt lehet mondani, hogy a bolgár haderő jelenleg ütközetre vonul fel.

De ez a felvonulás a dolog természeténél fogva nem történhetik meg pár óra alatt, hanem tekintve azt a nagy tömeget, amelynek nehéz hegyi terepen kell menetelnie, több napot vesz igénybe.

Mintán a felvonulás csak ma vette kezdetét, meg lehet állapítani, hogy az a nap, amely a döntést hozza, valószínűleg a jövő hét vége felé lesz. Mindamelllett addig is lesznek ütközetek — tekintve, hogy a két ellenfél ugyyszólván közvetlen közelben van — de ezek nem lesznek döntő jelentőségűek s hatásuk sem lesz érezhető a tulajdonképeni háboruban, amely véres ütközetek sorozata lesz.

A bolgárok feladata nem tulságosan könnyű: céljuk természetesen az, hogy a török haderővel döntő ütközetet vívhassanak — csak hogy köztük és a török deréksereg között ott vannak az adrianopoliszi és kirk kilisszei erődítmények. A bolgároknak tehát elsősorban körül kell zárniok ezt a két erődítményt a védőiket ártalmatlanokká kell tenniök. Mindez azonban nagy haderőt vesz igénybe. Ezért a bolgárok megkísérelték, hogy az erődítmények tekintetében gyengébb kirk kilisszét rohammal vegyék be, s állítólag ez sikerült is. Arról, hogy a török haderő, amelyet Dimotika és Lüllerburgas körül összpontosítottak, elindult-e már Kirk-kilissze Adrianopolisz felé, eddig még nem érkezett hír. Valószínű, hogy a törökök is az erős keleti szárnyukkal kezdik meg a csatározást.

A macedóniai harctéren ezzel szemben már a legközelebbi napokban várható döntő ütközetek Üszküb környékén. A törökök 70.000 főnyi serege itt két ellenséges táborral fog szemben állni: az egyesült bolgár szerb haddal, amely Kuszteudilből Egri Palánkán keresztül Kumanova felé nyomul előre és a szerb főseréggel, amely a vranja-kumanowai országúton Üszküb felé vonul. Fel lehet tenni, hogy Zekki pasa, Üszküb katonai parancsnoka, fel fogja használni az időt s külön-külön szándékszik megütközni a két haddal, még mielőtt azok egyesülhetnének. Így mindenesetre az ő serege lenne számbeli fölényben. Hogy eddig várakozó álláspontot foglalt el, az is érthető. Engednie kellett ugyanis, hogy a szerb haderő közelebb érjen Kumanowához, mert neki nem volt szabad az egyesült bolgár-szerb had által keletről is fenyegetett Üszkübtől messze eltávolodnia. Most azonban a török haderő számára itt a kedvező alkalom, hogy a szerbekre vessen magát.

Harc a szerbekkel.

— Prisztina a szerbeké. —

Belgrád: Prisztinát, a régi szerb birodalom fővárosát a szerbek rohammal végleg elfoglalták. A rohamot a Morava-divízió intézte. Az ellenállás kemény volt és véres az ütközet. A törökök vesztesége nagy. A győztes szerbek sok élelmiszert zsákmányoltak. A lakosság ovációval fogadta Jankovics tábornokot. A szerbek minden vonalon előre nyomulnak.

A Reuter-ügynökségnek ugyanezt jelentik Vranja-ból. E szerint a szerbek tegnap délután négy órakor heves harc után benyomultak Prisztinába.

Nis, október 23. Zsilkovics tábornok jelenti, hogy a szerb csapatoknak, a melyek egyrészt Szjenica ellen és másrészt Novibazár ellen nyomulnak előre, véres harcok után sikerült mind a két fontos török hadállást elfoglalni. A szerbek vesztesége rendkívül nagy, de a törökök még nagyobb. Szjenicában és Novibazárban még ma szerb közigazgatást fognak berendezni. A törökök mind a két helyen hőiesen védekeztek.

A bolgárok ellen.

— Leszámolás Drinápolytól. —

Konstantinápoly, október 23. A hadügyminisztérium közli, hogy tegnap nem érkeztek hírek a harcokról. Hivatalosan elismernek egyes kisebb veszteségeket a nyugati harcokban, kijelentik azonban, hogy a törökök keleten előnyben vannak.

Konstantinápoly, október 23. Hivatalosan jelentik, hogy az ottomán Marica-haderő, mely megkezdte a támadást, tegnap délután a Tudza-folyótól keletre jelentékeny bolgár hadierőre bukkan és heves támadást kezdett ellene. Heves csata fejlődött ki, mely még tart és az ottománokra kedvezően folyik le. A nyugati csapatok is Kalimane előtt bolgár haderővel találkoztak és harcot kezdtek, mely még nem ért véget. Bolgár bandák, melyek Bulgariából jöttek, az Ozmanje kaza bolgár parasztjainak támogatásával a kresnai átjáró környékén megtámadták a dzsumadabalai kazabeli török csapatokat. Utóbbiak erőteljes támadással válaszoltak és a bolgár bandákat majdnem teljesen megsemmisítették. Csak kevesen menekültek közülük. A bandák a környékből falvakat mind fölgyújtották.

Konstantinápoly, október 23. A Drinápoly körül koncentrált török csapatok jelentékeny erősítéseket kaptak és Abdulla pasa főhadvezér elhatározta magát, hogy a bolgárok ellen megkezdje a támadást. A török hadsereg zöme tegnap délután négy órakor megkezdte az előrenyomulást a bolgár hadállások ellen. A bolgárok megakarják kísérelni, hogy Kirk-kilissét ostrommal bevegyék, anélkül, hogy az ostromgyuk megérkezését megvárják.

Konstantinápoly, október 23. Várna bombázása véget ért s a török hajók egy része visszatért Konstantinápolyba. Két török hajó megrongálódott.

Szofia, október 23. A bolgárok szakadatlanul támadnak. Nagy csata folyik, amelyben száznegyvenezer török harcol százhuszezer bolgár ellen. Mindegyik részen már eddig is több ezer halott és sebesült van. A bolgárok hír szerint elfoglalták Kirk-kilissének egyik külső erődjét.

Zara Zagora, október 23. A bolgárok a Drinápoly felé vivő uton egy erődítés elfoglalása után megtalálták az erődítés török parancsnokának a főparancsnokkal folytatott levelezését. Az egyik levélben ezt mondja: Remélem, hogy a helyet tarthatom, ha ágyukat kapok. Erre a főparancsnoktól azt a feleletet kapta, hogy az ágyukat utnak indította. Néhány óra múlva az erődítés parancsnoka azt jelentette, hogy az ágyuk utközben elveszték.

Danev kamaraselnök a legutóbbi napok harcáról ezt mondta:

— Nagyon jól tudjuk, hogy az eddigi harcokat csak a közeli döntő csata bevezetésének kell tekintenünk. Csapatunk hőiesen viselkedése még

engem is meglep, mint bolgárt. Mindenünnen jelentik, hogy csapataink mindig azonnal szuronyal akarnak támadni. A határ átlépése után az első harcokból tíz tizenkét sebesültet vittek el a király előtt, aki egy orvos segítségével maga kötötte be sebüket.

Szofia: Bolgár bandák nagy vonalon elrombolták a sineket Drinápoly és Konstantinápoly között és fatörzseket hengergetnek az országutra, úgy, hogy Drinápoly teljesen izolálva van és a törökök visszavonulási útja el van vágva. A bolgár bandák nem engedik helyreállítani az utvonat.

Szaloniki: A török sereg visszahódította a bolgároktól Tsumaját.

Szaloniki, október 23. Illetékes helyen kijelentik, hogy a bolgár és török csapatok Sztrument vidékén összeütköztek. A harc mindnagyobb méreteket ölt, újabb és újabb csapatok avatkoznak bele. A törökök a bolgárok előnyomulását megállították.

Konstantinápoly, október 23. Török lapok drinápolyi táviratokat közölnek, amelyek részleteket jelentenek a Marica és Tundza közti hivatalos közlés szerint megkezdődött harcról. A harc Marasnál volt, hat kilométernyire Drinápolytól, nyugatra, s kilenc óra hosszáig tartott. A bolgár haderő harmincezer embert tesz ki. A bolgárok Kara-Egacs felé menekültek sok ezer halott visszahagyásával. A lapok jelentik továbbá, hogy a törökök Kadin-Könel, Drinápolytól 25 kilométerre, északnyugatra győzelmet arattak. A törökök tizenegy ágyút zsákmányoltak. Egy őrnagyot és több katonát elfogtak. Támadások voltak továbbá néhány község mellett. A bolgárok mindenütt vereséget szenvedtek. A Drinápoly körüli harcról hivatalos jegyzék nem jelent meg.

Szofia: A bolgár távirati iroda jelenti: Az összes vonalon elkeseredett harcok vannak. A törököket mindenünnen kiűzték hadállásaikból. Raglov körül a csapatok déli irányban nyomulnak előre. Tamrasz teljesen el van vágva a török területtől. Drinápolyon át a bolgár sereg elérte az Arta folyót. A törökök száz halottat hagyva vissza menekültek és százhatvan fogságba kerültek. Veszteségünk jelentéktelen. A drinápolyi erődítések északkeleti részén néhány előretolt pontot megszálltunk. Rendkívül heves harc után a törököket megvertük, akik nagyszámu halottat és sebesültet hagytak vissza, akiket még nem lehetett megolvasni. A harc folyamán a török ütegek az északkeleti erődbe lövöldöztek, de kevés eredménnyel. A török tüzéség szabálytalanul és hatástalanul ágyuz. Egy török hadcsapat Drinápoly egyik keleti erősségéből kirohanást próbált, de a bolgárok megsemmisítették a csapatot. Egy bolgár csapat Vasiliko tengerparti város elfoglalása után Viza felé nyomul előre.

Malko-Tirnovó városát a bolgárok elfoglalták. A török foglyok azt beszélnek, hogy a bolgárok heves offenzívája meglepte a török hadsereget, amely demoralizált, rosszul van táplálva és fegyelmetlen. A törökök folytatják a Sztrument-i falvak fölgyújtását, körülbelül hat falu hamvadt el.

Berlin, október 23. A bolgár főhadiszállásról jelentik: A bolgár hadsereg Mustafapásától jobbra és balra előrenyomult Adrianápoly felé és útjában a Marica két mellékfolyóján a Strumán és Mestán átkelt. Több száz török katona foglyul esett, ezenkívül hadiszert és egy gépfegyvert zsákmányoltak a bolgárok. A jelek arra valának, hogy az energikus, gyors támadás készülélenül érte a török haderőt.

Üszküb és Szaloniki felé.

Belgrád, október 23. Az Egri-palonkától délre fekvő Kratovo és Kocsana helységek elfoglalásával az egyesült szerb-bolgár sereg valószínűleg beékelődött Üszküb és Adrianápoly közé és ezzel az Üszkübnél álló török sereget elvágták Adrianápolytól. A harmadik szerb hadsereg Prisztina bevétele után szintén utnak indult Üszküb ellen.

London, október 23. Aténbe egy szerb tábornok érkezett, akinek az a feladata, hogy előkészítse a görög seregek olyan előrenyomulását,

amellyel Szalonikit egyszerre érné támadás görög és szerb csapatok részéről.

Szaloniki, október 23. A kikötő erősítéseit már fel vannak szerelve. Katonai körökben túlzott óvatosságnak tartják ezt a körülményt, mert nem kell attól félni, hogy támadást intéznek Szaloniki ellen.

Szaloniki, október 23. A városban az a hír terjedt el, hogy belépő bolgárok merényletet akarnak elkövetni Szaloniki ellen. A mohamedán lakosság hangulata ezért igen izgatott a keresztények és bolgárok ellen. Az utcákon a rend fenntartására fegyveres katonai őrzérek cirkálnak. Több letartóztatás történt.

A török-görög csaták.

Konstantinápoly: Bár a hadügyminisztérium eddig nem tett közzé jelentéseket a török-görög határharcokról, mégis, hír szerint, kapott jelentéseket arról, hogy a török csapatok vasárnap Elaszonából tényleg visszavonultak. Jelentékeny görög haderő továbbá Katherinában partra szállt.

Megerősítést nyer, hogy a Fekete-tengerről visszarendelt nagyobb flottaegység a Dardanellákban levő két páncéloshajóval és sok torpedószóval egyesülve, az Archipelagoszba fog kifutni és a görög flottát csatára fogja kényszeríteni. A Fekete-tengeren csak néhány torpedószó marad, hogy fentartsa a bolgár partok blokádját.

Atén, október 23. Tegnap reggel egy partraszállott görög csapat rövid ellenállás után megszállta Lemnosz sziget fővárosát és kitűzte a görög lobogót.

Konstantinápoly, október 23. A török flotta előkészületeket tesz, hogy három nap múlva elmenjen az Égei tengerre. A flotta támadást tervez Atén ellen.

Atén, október 23. Konstantin nagyherceg távirata, amelyet ma reggel Hadzsi-Kolobasban adott fel, jelenti, hogy a görög hadsereg legyőzi az ellenséget, amely 22 zászlóaljjal Jercicsébe menekült vissza. A görög hadvezetőség elrendelte az ellenség üldözését az egész vonalon.

Atén, október 23. Danglis görög tábornok vezérkari főnöke Delinica községből tegnap este fél tíz órakor azt jelentette: Az éjszaka beállta megszakította az ütközetet. Csapatunk sikeresen megközelítették a török hadállásokat és holnap reggel a ma elfoglalt pozíciókból folytatjuk a harcot.

A montenegrói had operációja.

Podgorica: Tegnap hajnalban, mikor a montenegrói csapatok ostromra nyomultak előre Tarabos felé, sűrű köd ereszkedett le és várni kellett, míg felkel a nap. Dél előtt 10 órakor valamennyire kitisztult az idő és ekkor megkezdődött a tarabosi erődök ágyúzása. A török ütegek élénken viszonzták a tüzelést. Délig szakadatlanul tartott az ágyúzás. Nikita király, aki tegnap Rickába ment (Podgorica és Cattinje közt félúton fekszik ez a stratégiai szempontból fontos helység), ott bevárta az Antivariból megérkezett Danilo trónörökösöt és vele hosszasan tanácskozott. A király most egy gőzhajón lakik, a mely a Skutari-tón horgonyoz. Délután 4 órakor megszűnt az ágyúzás. A főhadiszálláson még nincs jelentés róla, hogy mi történt tegnap Tarabosnál.

Több malisszor törzs, amelyek gyűlölnek a törököket, fölfegyverkezett. A montenegrói főhadiszálláson néhány ezer puskát osztottak ki közöttük és ezek a törzsek most csatlakoztak a Skutari ellen operáló montenegrói sereghöz. A középső hadosztály Tuzi környékén megszállva tart minden erődöt és most Koplik környékén, Skutaritól délnyugatra 20 kilométer távolságban koncentrálik. A montenegrói gyalogság erőltetett menetelést siet a Bojana folyó mentén Skutari felé, hogy délkelet felől támadja meg a várost és elvágja a déli török helyőrségek útját, amelyek sietnek Skutari fölmentésére.

Plowinica, október 23. A Skutari elleni hadműveletek ma újból kezdődtek. Delelőtt tíz óráig azonban a sűrű köd miatt nem történhetett komolyabb akció. Tíz órakor megszólaltak a montenegrói ágyuk és újból bombázni kezdték Tara bost, ahonnan a török tüzérség válaszolt. A heves ágyuharc valósággal tüzérségi gyorstűzeléssé fokozódott.

London, október 23. Podgoricából jelentik, hogy a montenegróiak három nap óta megnyitották a Tarabos erőd elleni támadásokat. A montenegrói tüzérség a kijelölt pozíciókat csak óriási nehézségekkel tudta elérni, mert az ágyuk felállítására a hegyes vidék sziklás terepén rengeteg akadályba ütközött.

Plowinica, október 23. A déli montenegrói hadsereg *Martinovics* tábornok parancsnoksága alatt tegnap kora reggel heves tüzérségi támadást intézett a Tarabos erőd ellen. Egész nap dörögtek az ágyuk, azonban a támadás eredménye még nem ismeretes. A montenegrói csapatok átlépték a Bojana folyót és délről kerülnek Skutari felé.

Zsarolnak az albánok.

Cettinje: Az albán törzsfőnökök azzal a követeléssel állottak elő Nikita királynál, hogy biztosítsa őket írásban arról, hogyha a háború Montenegróra nézve szerencsés kimenetelű lesz, ismerje el az albán tartományok teljes autonómiáját. A malisszóiak nagyon aggódnak, mert a montenegrói csapatok hivatalos kiadványokban proklamálják a montenegrói király fennhatóságát. Attól tartanak a malisszóiak, hogy a hódítás után az ő területeiket is montenegrói közigazgatás alá fogják venni. A tárgyalás az albán törzsfőnök és a montenegrói kormány között nyolc nap óta tart. Azt az utat, amely Skutari felé vezet, a malisszóiak tartják megszállva. Ugy látszik, hogy a király teljesíteni fogja az albán törzsfőnökök követeléseit, mert rendkívül végzetes lenne a montenegróiakra nézve, ha az albánok a törökökhöz pártolnának át.

A szerb sereg veszteségei.

Belgrád: *Pasics* miniszterelnök Nisből ide visszaérkezett. A *Pravda* jelentése szerint *Pasics* Pirothban találkozott *Gesov* bolgár miniszterelnökkel. Magánjelentések szerint eddig több tiszt és közkatona elesett. Hivatalos veszteségi listákat még nem adtak ki. A ma érkezett sebesültek többnyire a Preporac mellett e hó 19-én lefolyt harcokban vettek részt. Közlésük szerint a szerbek veszteségei jelentéktelenek voltak, az elesett albánok száma 1000-nél több, mert az albánokat a szerb tüzérség valósággal elsöpörte.

Különvonat ostromágyukból.

Konstantinápoly: Most jött meg a magyarázata, hogy mi az oka Törökország azon elhatározásának, hogy flottáját Varna elé küldötte. Megtudta ugyanis, hogy Bulgária számára óriási szállítmányu nehéz ostromágyu, *Schneider* féle *Creuzot* gyártmány érkezik meg. A gyár elkészít a szállítással, úgy, hogy már nem tudta a szállítmányt rendes úton, Ausztria Magyarországon keresztül rendeltetési helyére juttatni. A gyár tehát Odessza felé dirigálta a küldeményt, amely egy egész különvonatból állt és Odesszában hajóra akarta a Fekete tengeren keresztül a várnai partra juttatni. Ezekre az ágyukra égető szüksége van, a bolgár hadseregnek, mert e nélkül még csak gondolni sem lehet arra, hogy Drinápoly erődtámaszai ellen harcoljon. Törökország most arra törekszik, hogy a szállítmányt elfogja és hogy megakadályozza az ágyuknak a várnai partra való szállítását.

A hadifudósítók.

Konstantinápoly, október 23. Harmine külföldi hadifudósító ma reggel Konstantinápolyból Adrianápolyba utazott a főhadiszállásra. A hadifudósítók között egy magyar is van. A török hadügyminiszter a konstantinápolyi lapokat a fantasztikus és valótlan magántudósítások közlésétől eltiltotta.

Pénzt kap Törökország.

Berlin: A porta nemcsak Párisban, Berlinben, hanem Newyorkban is tárgyalásokat folytat egy kölcsön felvétele céljából. Törökország ötven millió dollár kölcsönt akar felvenni. A tárgyalások kedvezően alakulnak, csupán a kezesség körül vannak nehézségek.

Orosz pénzsegély.

Moszkva: A város elhatározta, hogy a háború által érintett szláv lakosság segítésére ötevenezer rubelt adományoz és gyűjtést indít.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Csütörtök: *Az erősebb*, dráma.

Péntek: *A szép gárdista*, operette. (Bemutató előadás.)

Szombat: *A szép gárdista*, operette.

* **Az erősebb.** (Bemutató az aradi színházban.) Irodalmi értékű, nemes tendenciájú dráma premiérje. Ilyen megállapítás után a keretet Aradon könnyen elképzelheti mindenki: csak félig telt meg a színház és ez a publikum sem mutatott különösebb rokonszenvet. Ezért nem okolható egészen az aradi közönség. Inkább talán *Benedek Marcel*, az ismert magyar író, aki elég meggondolatlanul nem operettnek, hanem drámának dolgozta föl a reformáció korában játszódó s figyelmet érdemlő szüzséjét. Pedig ezt szépen meg is tudta volna zenésíteni *Yarnó* mester, vagy ha már mindenáron ragaszkodik a hazaiskhoz: *Vince Zsigmond*, esetleg *Jakobi*. Néhány ismerős keringő, három négyszer átöltöző primadonnák: és öt zsutfolt háza van *Benedek Marcel*nek. De így? Egykét üres, álmos nézőtér és a darabról senki se beszél többet. Pedig érdemes vele törődni, mert az új magyar drámairodalom egyik értékes produktuma. Izgató problémát bontogat benne ez az izmos tehetségű író: az apák és fiuk, a maradiak és haladók mérközését, amely a fiatalok diadalával ér véget. A dráma a tizenhatodik században a reformáció harcának közepette perdül le. A milliője: a régi Kassa, amelyet az apáktól elhódítanak a fiuk. Mert az örök törvény szerint ők az erősebbek. A dráma minden nüansza élvezhető volt a mai előadáson, amely a drámai személyzetnek sikert jelentett. Különösen *Keszler, Follinuszé, Beregi* dr. szaporították pálmáik számát. Meglepően jól illeszkedett be *Balázs*, aki operett színész ugyan, de mai szereplése elárulta, hogy sokoldalú a képessége. *Várnai* és *Delli* kisebb szerepükben szintén kifogástalanul mozogtak. A közönség, mint említettük, félig töltötte meg a nézőteret. A darabnak művészi becsé van. Holnap tehát még kevesebben lesznek a színházban.

* **Schmidthauer Lajos** világhírű orgonaművész Aradon f. é. november 5-én d. u. 6 órakor a minorita templomban tartandó *Orgona-hangversenyre* jegyek *Hoffmann Antal*, ifj. *Klein Mór*, *Weisz Leó* és *Bauer Gyula* urak üzletében kaphatók.

* **„Körbe-körbe” helyett „Görbe-görbe.”** A rendőrség tudvalevően néhány nappal ezelőtt megtiltotta, hogy a Kövesi-színpad előadhassa *Schnitzler* *Artur* *Körbe-körbe* cím alatt összefoglalt erősen szexuális vonatkozású tiz jelenetét. A betiltó határozat ellen Kövesi Albert színigazgató fellebbezett a belügyminisztériumhoz, ahol azonban a fellebbezést még mindig nem intézték el, sőt nagy a valószínűség, hogy a rendőrség intézkedését a belügyminiszter is jóvá fogja hagyni. Most azután a Kövesi színpad *Uray Dezső* újságíróval megíratta a „Körbe-körbe” paródiáját „Görbe-görbe” címmel, amelyet szombat este fog bemutatni. A paródia előkészítése miatt a Kövesi színpadon szombatig nem tartanak előadást.

* A Vaskéz premiérje az Urániában.

Rég nem volt filmnek olyan szenzációsan nagy sikere, mint az *Uránia* színház ma bemutatott detektívdramájának, a *Vaskéz*nek. Ez a grandiozus film egyesíti magában mindazt, ami jót csak a filmgyártás terén a legújabb időben produkáltak. A technikája egyenesen szédítő: minden pillanat újabb meglepetést szerez a nézőnek. A darab meséje röviden az, hogy a párisi rendőrfőnökség legügyesebb detektive, akit a gonosztevő világban nem ok nélkül neveztek el „Vaskéznek” egy kém üldözése indul. A kém egyik idegen hatalom számára akarja megszerezni a francia flotta mozgósításának tervét. A cselekmény maga a világ legszebb részén, a francia Rivierán játszódik. Ezen az elbűvölően szép vidéken folyik le a vad hajsz a detektív és a gonosztevőbanda között. Már-már hatalmába keríti *Vaskéz* a gonosztevőket, amikor egy véletlen felfedi kiletét s a gonosztevők csapdájába kerül. Ejnek idején automobil kirándulásra hívják ugyanis s utközben a haramiák megkötözik s az expressz vonat sínei elé helyezik. A következő pillanatban már közeledik is az expressz. Még csak egy perc hiányzik s a detektívet halálra gázolják a száguldó vonat kerekei! Az utolsó pillanatban azonban a mozdonyvezető észreveszi a sínek között fekvő megkötözött embert s megállítja a vonatot. A bandának ezalatt sikerül behatolni az admirális házába s elrabolni az államtitkokat. Zsákmányukat azonban nem tudják értékesíteni, mert habár sikerül is gőzbarkába szállniok, üldözőbe veszik őket s egy jól irányzott ágyulövessel elsüllyeszti hajójukat. A remekbe készült film még csak két napig marad műsoron. 175

* **Nagy képkiallítás Kerpel könyvkereskedésében.** November hó 1-én nyílik meg a *Kerpel-féle könyvkereskedésben* *Solymosi Márton* budapesti műkereskedő nagyszabású képkiallítása, melyen a legnevesebb művészek szébbnél szebb festményei lesznek képviselve. Több mint 400 darab elsőrendű festmény fog a tárlaton szerepelni s azok igen méltányos, olcsó árakon és csekély havi részletfizetésre kerülnek majd eladásra. 6356

Háromszáz sebesült Belgrád utcáin.

— Siralmas látvány. —

Távirati tudósítás.

Belgrád, október 23.

Tegnap még lelkesedéstől volt hangos a *Zseljeznicka-ulica*, a pályaudvar utcája, ma lassan, óvatosan gördülő betegszállító kocsikon nyögő, jajveszéklő sebesülteket visznek rajta végig. A vonat, mely alig néhány napja vidáman éneklő legényekkel telve futott ki a pályaudvarról, ma visszahozta őket, súlyos sebesülten, talán eljegyezve a halállal. Egyenruhájuk szerteszakadozva, tele piszkos, véres sárral, arcuk ki sejt látszik a vértől barna mocsoktól fekete kötelek alól. Sőhajokkal és jajgatással, sirásokkal és fogcsikorgatással van teli a levegő.

A vonat, amely kétszázkilencvenöt emberonccsal megrakodva érkezett a fővárosba, nem futott be a pályaudvarra, odakünn állott meg a dohánygyár mellett, a *Zseljeznicka* ulica végében. A városban gyorsan terjedt el a sebesülteket hozó vonat érkezésének híre. Aki csak épkezláb ember, mind kisértett elébe. A vonathoz nem bocsátottak közel senkit. Puskás, szuronyos nemzetőrök vettek körül és szorították vissza a kíváncsian tolongó tülekedő népet, apákat, anyákat, feleségeket és menyasszonyokat, akik lángoló száraz szemmel néztek vágyakozó tekintettel a kocsik felé, amelyekből egymásután segítettek le a vöröskeresztes katonák a könnyebben sebesülteket. Ahogy egy ember nyögve, sóhajva lelép a kocsiból, hogy sántítva, bicegve tartson a betegszállító kocsik felé, ahogy egy-egy nehezebben sebesültnek leemelik a hordágyát, előrehajlik mindenki, hogy megnézzze, aztán egyszerre lelkesen, viharosan kezd zsivíozni a tömeg. A nagy lelkesedésbe hol itt, hol amott hangzik bele egy kétségbeesett sikoltás. Egy-egy gyerek odafut a sebesülthöz, ráveti magát és mintha segítségért esengene, így kiált:

— Apám!

Egy-egy betegszállító kocsit megtelek. A káplár, aki a kocsiajtónál áll, hangosan mondja:

— Patru! Nemá meszta! Négy! Nincs több hely!

Ezzel becsapja a kocsiajtót, s lassan, dőcögve elindul a betegszállító kocsia.

Igy érkezett meg ma az első betegszállító vonat Belgrádba. A város, mely tegnap még tele volt lelkesedéssel, ma tele van borzalmakkal. És még sirni, még gyászolni sem szabad, megtiltotta az, aki ma a legnagyobb ur odalenn a Száván tul, — a katonaság.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Sikasztó vasuti tiszt. Egy könyomatos lap tudósító jelenti: Meg 1906. júliusában történt, hogy Gerey Árpád, az államvasutak marosvásárhelyi pénztárosa, 44 ezer koronát sikasztott és megszökött. Évekig hiába keresték, végre ez év augusztusában egyik volt hivatalnoktársa jelentésére Prószmáron letartóztatták. Sikasztás és okirathamisítás büntetésével vádolva került tegnap Gerey a vádlottak padjára. A tárgyaláson Lázár Miklós gróf elnökölt, a védő Fenyvesi Samu dr. volt. A vádlott hosszasan előadta a sikasztás történetét, amely számos igen érdekes részletet tartalmaz. Elmondotta, hogy bűnösnek érzi magát, de amit tett, arra rettenetes nyomora készítette. Négy gyermekét, nejét és öreg szüleit kellett 1600 korona évi fizetéséből eltartania. Annyira el volt adósodva, hogy fizetéséből alig kapott hatvan koronát kézhez havonta. Nagy nyomora ellenére is mindenki pontos és kitűnő hivatalnoknak ösmerte. Egyszerre értesítést kapott a kolozsvári üzletvezetőségtől, hogy büntetésül a vasuti sztrájkban tanúsított magaviseletéért, áthelyezik. Ez újabb nyomorúságot jelentett a számára. Öngyilkos akart lenni, de felesége gyermekei szemeláttára csavarta ki kezéből a fegyvert. Ettől kezdve sikasztott, utlevelet szerzett és a 44 ezer koronával Lipcsébe szökött. Kitűnő sikerrel elvégezte a mittweidai technikumot, ahol mérnöki diplomát szerzett, megtanult németül, franciául, angolul és az Unió villamossági társaságnál havi 300 korona fizetéssel alkalmazták. Marosvásárhelyen összes kötelezettségeinek eleget tett, mielőtt elutazott. Kihallgatták Gerey volt hivatalnoktársait is, akik mind azt hangoztatták, hogy Gerey pontos tisztviselő volt, aki nagy nyomorral küzdött. Gerey védője elévülés címén kérte védeance felmentését. A törvényszék megállapította Gerey bűnösségét, egyben azonban kimondta az elévülést is és a vádlottat azonnal szabadlábra helyezte. Az ítélet kihirdetése után a nagyszámu hallgatóság percekig éljenzett.

§ Amit a vezérigazgató rendelt. Megirtuk, hogy a Vacuum Oil Company cég mintegy egy év előtt pört indított az Aradhegyaljai Motoros Vasutársaság ellen azért, mert a társaság volt vezérigazgatója, Kocsis Lajos nagyobb mennyiségű kőolajat rendelt, amelyet aztán Kocsis távozása után az új vezérigazgató nem volt hajlandó a társaság részére átvenni. Az aradi kirtörvényszék ez év májusában ítélt az ügyben, s habár a társaság azzal védekezett, hogy Kocsis nem volt jogosítva a megrendelést tenni, a bíróság 18,000 korona kereseti összegben elmarasztalta a vasutársaságot. Felebbezés folytán a napokban a nagyváradi tábla is foglalkozott az ügyvel s az első bíróság ítéletét indokainál fogva helyben hagyta.

§ Fölmentett hírlapíró. A budapesti esküdtszék előtt Hoványi Kornél volt aradi hírlapíró több rendbeli rágalmozással vádolta meg az ügyészség, mert Hoványi a Budapesti Naplóban panamavádat emelt a főváros egész vezetősége ellen. Az esküdtek azonban fölmentették Hoványit.

Legujabb.

Szerbia kérelme monarchiánkhoz.

— Lapzárta után érkezett táviratok. —

Belgrád, október 23.

A Belgrádban ma megjelenő kormánylap ma cikket közöl vezető helyen, amelyben Ausztria-Magyarországhoz azt a kérelmet intézi, hogy a Balkán államok mozgalmát kedvezőbben ítéljék meg. A kérelmet azzal indokolja, hogy egy igazságos és tartós béke a monarchiának legjobban felel meg. Kedvezően lepi meg a belgrádi hivatalos köröket az a tény, hogy az osztrák-magyar sajtóban bizonyos kedvező változás vehető észre a Balkán államok iránt.

Szofia, október 23. Kurzov bolgár aviatikus tegnap a főhadiszállásról monoplánján Adrianápoly felé repült és a város török erődítéseit ki-kémlelte. A törökök rálöttek a monoplánnra, de Kurzov baj és sebesülés nélkül visszatért fontos megfigyeléseivel a főhadiszállásra.

Páris, október 23. A külügyminisztérium jelentést kapott, hogy Kokovcecs orosz miniszterelnök Loius pétérvári francia nagykövetnek hivatalosan értesítést adott, hogy a cár minden részletre kiterjedőleg helyesli Szaszonow jelentését a nemzetközi helyzetről. Szaszonow a cárnak kifejtette a balkán statusquó fenntartásának szükségességét. Jelentése azon alapult, hogy a macedóniai reformok keresztül vitele elengedhetetlen. A cár helyeselte azt az álláspontot, hogy az orosz külügyminiszternek egy csapáson kell haladni a nagyhatalmakéval és csak az osztrák-magyar monarchia közreműködésével lehet csak biztosítani a reformok megvalósítását.

Két „nagy nő”.

— Vásárhelyi műbirálat. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 23.

A színészek már hazajöttek Hódmezővásárhelyről, de a derék testvér-város, vagy város testvér publikuma még mindig nem tudja őket elfeledni. Különösen a nőket. Egyik hódmezővásárhelyi időszaki lap például még most is időszzerűnek tartja, hogy a színészekről írjon. És hogyan! Érdemes elolvasni! Legalább azok, akik eddig kicsinyítő kritikát mondtak, megtanulják becsülni színésznőinket. Kállay Jolánról és Diósy Nusiról szól a cikk. A cikkből pedig megtudjuk, hogy Diósy és Kállay igen nagy színésznők. Nagy a készségük, nagy a játéktudásuk, nagy a hangjuk értéke, nagy a szemük. Mindenük nagy! Ime, a cikk:

(**Diósy Nusi.**) Az örök vigás, a legtekélyesebb primadonna temperamentum, a tűz, a művészi exaltáció, a játékművészet kitűnő interpretálója: Diósy Nusi. Ebben a minőségben egyedül van mint szubrettprimadonna az országban. Elsőrangú fővárosi lapok szóról-szóra ezt írták Nusiról, mikor a múlt nyáron a Fővárosi szinkörben vendégszerepelt. Hogy honnan vesz annyi tüzet ahhoz a bolondító tánchoz, melyet egy pohár pezsgő után egy-egy szerepeiben végigrop, hogy járhat két kicsi láb oly láthatatlan gyorsasággal, oly szilajsággal, oly féktelen temperamentummal, arra én nem tudok felelni, de miután az az igazság, amit irok, hát mint jelenséget — konstátálom. Ebben van azután, az ő utolérhetetlen vénájában és temperamentumában minden ereje. Ezzel hódítja meg házáit, ezzel vág ki virtuoz alakításokat, ez bilincseli le hallgatóságát, a gyönyörű bokáin pergő lába táncremekei az ő nagy ékességei... Biztos és értékes primadonna érények. És nem is az egyedüliek. A temperamentuma áll azonban az első vonalban, a szilajsága, a csapongó jókedve, amellyel sokszor nem csak hogy élteti, de fel is veti a színpadot. Van más is. A csodásan kristályos, a finom ércü, a felső regiszterekben is biztosan imponáló hangja Erről én már sokat írtam. Ismeri is mindenki ezt a szárnyaló, diadalmas, tömör, érces, óriási hangmasszát. És szép a hegyébe! Gyögyörő alakja ezerfelé hajlik, mint a kigyó, vagy a jaguár teste. Olyan is a játékkaraktere, mint mikor egy királytigris órási erejében gyönyörködve a sivatag oázisában forgatja, mutogatja tagjait.

(**Kállay Jolán**) Vérbeli művésznő, a rendkívüliek, a hivatottak közül. Minden kelléke meg van ahhoz, hogy a színpad forró világában excelláljon, az első sorban álló legyen. Szép. Olyan asszonyi fejet, mint az övé, oly harmónikus, élesen kirajzolódó, finom profilt mint az övé, keveset lehet találni. Meg van a szerepköréhez vágó mollett alakja. Erős vonalazású teste merész konturokban dekorálja megjelenését. Hangja, játéka, színpadi rutinja és művészete pedig a vidék hasonló zsánerű primadonnái között, soron kívül áll. Valami aliba rezgő, mely soprán az övé, meleg bugással, zenével, akkordokkal. Nem lármás, feltűnő, de halk, szinte sordinóval fogott meleg zengés, kifejezőteljes és tartalmas, színekbe bujkáló és eredeti. És tisztán cseng minden regiszterben. Nem olyan, mint nagyon sok primadonnáé, kinek van egy skálája, amely szerint azután igazgatni kell a hangegyeniségét. Ezek a leintérvonttáit vergődések pedig nagyon kinosak és farsztók a nézőre. Kállay az ő hatalmas, dagadó mellkasával, játsza szedi a hangkiadásához szükséges lélekzeteket a minden regiszterben egyformán, egyforma ércet és erővel intonál. Nagy érték ez a hang, — csaknem akkora, mint az a forró, ideges, egyéni játék, amellyel Kállay Jolán házakat hódít meg. Nem az énekesnő imponál nekünk tulajdonképp akkor, midőn Kállay Jolán a János vitézben, a Gyerek asszonyban, a Falu rosszában, a Tolonchan, a Nagymamában brillíroz, hanem a drámai hősnő, Micsoda forró, piros, melegen buzgó vére lehet ennek az asszonynak: amikor ezeket az alakokat úgy teli tudja tölteni a szenvedélyek féktelen hullámzásával. Ég ott minden, mint a drámák összeütközéseiben, oly mély, forró ez az asszonylélek, hogy képes vele a legnagyobb drámai katasztrófák illusztrálására is. Az igazság az, hogy Kállay Jolán — mindenben és mindig — egyformán nagy és művészi.

Boldog város az a Vásárhely. Csak az a kellemtelen, hogy szeptemberben hideg a nyári színháza és veszedelmesen meghűlnék benne a nyári kritikusok...

SPORT.

+ **Kettős mérkőzés.** Jelentős napja lesz az aradi sportéletnek vasárnap, amikor egy bajnoki és egy vándordíjmérkőzés kerülnek döntőre. Két mérkőzésen négy football csapat találkozik egymással és érdekes megállapítani, hogy a különböző csapatokban az aradi football-gárda legjobb játékosai szerepelnek. Most ez egymaga is érdekes sporteseményt ígér. Az Aradi Torna Egylet először szerepelteti a fúzió következtében megerősödött csapatát, amely nagyban készül aradi bemutatkozására. A Temesvári Torna Egylet szintén ezuttal mutatkozik be az aradi közönségnek és miután a mérkőzés a bajnokság további fordulója nagy befolyással lesz, mindkét csapat nagy lelkesedéssel fog a bajnoki két pontért küzdeni. A bajnoki mérkőzés délután pontban három órakor kezdődik. Ezelőtt az Aradi Felső Kereskedelmi Iskola játszik az Aradi Tanítóképző csapatával a Preisinger vándordíjért. Az ATE—TTE mérkőzést Gross Vilmos (Szeged) az intézeti mérkőzést Mayer Richard (AAC) vezeti.

+ **Az Atletikai Klub kérelme.** A legkövetlenebbül érdekelt, de a nagyközönség melegegésére is oldotta meg ma a törvényhatósági bizottság közgyűlése az Aradi Atletikai Klub sporttelep ügyét. A tanács az egyesület telekkérvényét azzal a javaslattal nyújtotta be, hogy az ötemető helyén a város ne adjon telket. Urbán Iván főispán rámutatva arra a magasztos rendeltetésre, mely az ötemetőre vár az által, hogy oda tervezik az új kórházat, kérte a tanács javaslatának elfogadását, de kijelentette, hogy szívesen hozzájárul Szathmáry János kiegészítő indítványához, mely azt mondotta ki, hogy az egylet mai sporttelepének kibővítéséhez szükséges terület átengedéséről tárgyalni köteles. A közgyűlés így határozott.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 857
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

HIREK.

Nagy botrány

az osztrák képviselőházban.

— A hallgatókat nem lehetett kivezetni. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, október 23.

Az osztrák képviselőház mai ülésén óriási botrányok játszódtak le, aminek nagyrészt a karzat közönsége az okozója. Tárgyalás alatt volt egy cseh interpelláció a Kornenszki iskola újból való bezárása miatt. A csehek az interpellációk felolvasását élénk tiltakozó kiáltásokkal fűszerezték:

— *Pfui, szégyen-gyalázat, botrány!*

Egyszer csak a második számú karzatról százszámmal vörös cédulák röptek az ülésterembe. A cédulák német és cseh nyelven azt tartalmazták, hogy a Bécsben élő csehek tiltakoznak az iskolák bezárása miatt.

A német képviselők élénken tiltakoztak és követelték a karzat kiürítését, azonban a csehek odaszóltak a karzathoz:

— Ott maradni, ne menjetek ki!

Az elnök kijelentette, hogy a rendzavarókat a karzatról kivezeteti. A szolgák az intézkedésnek eleget akartak tenni. Abban a percben számos cseh képviselő a karzatra sietett és megakadályozta, hogy a rendzavarókat eltávolítsák. A német képviselők között nagy volt a felháborodás, de a csehek falánként állottak körül a tüntetőket, úgy hogy a szolgák nem tehettek eleget az elnök felszólításának. A németek oda szóltak az elnöknek:

— *Elnök ur, teljesítse kötelességét!*

A csehek erre azt válaszolták:

— Itt nincs Cuvaj!

Időközben a karzati közönség tovább folytatta a botrányt, újból cédulákat röpített, abcugolt és lármázott. Azután néhány percre csend állott be, de nemsokára újból taps és közbekiáltások hangzottak fel a második számú karzatról. A német képviselők izgatottan áll fel és követelik a karzat kiürítését, amit az elnök újból elrendel. Azonban újból nem lehetett az elnök utasításának eleget tenni, úgy, hogy az elnök kénytelen volt az ülést bezárni, s a tárgyalást holnapra halasztani.

— **Vaszary Kolos hercegprimás lemondása.** Rómából jelentik: Egy magas állású vatikáni személyiség információja szerint Vaszary hercegprimás benyújtotta lemondási kérvényét. Vaszary levelet írt a pápának, melyben annak az óhajának adott kifejezést, hogy magas életkorára való tekintettel visszavonulhasson a nyugalomba. A kérvényt hivatalosan nem tárgyalták, mert azt akarják, hogy Vaszary vonja vissza lemondását. Erre nézve a bécsi nunciatura útján a Vatikán már érintkezésbe is lépett a magyar kormánnyal. Ugyancsak római hírforrás jelenti, hogy Csernoch János kalocsai érseket a pápa a legközelebbi konzisztorium alkalmával bíborossá nevezi ki.

— **Tisza István útja.** Tisza István gróf ma reggel Budapestre érkezett, tanácskozott Lukács László miniszterelnökkel, este pedig megjelent a nemzeti munkapárt körében.

— **Hock János józsefvárosi plébános.** A főváros közgyűlésén ma délután kerületi előljáróvá Rujk Lászlót, a józsefvárosi plébánosi állásra Hock Jánost, volt kőbányai plébánost választották meg.

— **Elmozdított kántor.** Tudvalévő, hogy Almási Pál gáji kántornak differenciái támadtak Szikra Lenárd gáji plébánossal. Glattfelder püspök a napokban emiatt végleg elmozdította állásából a kántort.

— **Elbocsátott grófi jószágkormányzó.** Emlékeztet, hogy tavaly Gyulay István gróf nagybirtokos és Lukácsy Lajos aradi ügyvéd között differenciák merültek fel. Lukácsy jószágigazgatója volt a grófnak és a gróftól néhány bizalmasa oly módon befolyásolta, hogy Lukácsyval szakítsa meg az összeköttetést. Lukácsy azóta sokszor igazolta álláspontja helyességét és a közte, meg a gróf között felmerült differenciákat kölcsönös megegyezés alapján el is intézték. Lukácsy utóda a jószágkormányzói székben Jármy István országgyűlési képviselő lett. Ugy látszik azonban Jármy nem tudta teljes mértékben megszerezni a gróf bizalmát, mert rövid idő alatt közte, meg a földbirtokos között szakításra került a sor. Mint értesülünk, néhány nappal ezelőtt a gróf elbocsátotta pozíciójából új jószágkormányzóját. Ez a nagyszerűen dotált állás ez idő szerint betöltésre vár. Hogy mi okozta Jármy és Gyulay gróf között a differenciákat, arról ez időszerint nincsenek adataink.

— **A Pesti Hirlap kitiltása a pályaudvarról.** Budapestről táviratozzák: A kereskedelmi minisztérium megvonta a Pesti Hirlaptól a pályaudvarokon való árusítási jogot. Holnaptól kezdve tehát a Pesti Hirlapot nem árulhatják a pályaudvarokon. A kormánynak a sajtószabadságot korlátozó emez intézkedése nem helyeselhető.

— **Városi képviselők választása.** Chirke Vilmos halálával az első kerületben, Nesnera Aladár elhunytával pedig a második kerületben üresedett meg egy törvényhatósági bizottsági tagnak a helye, amelyek betöltését a törvényhatósági bizottság közgyűlése a november 17-én megejtendő választásokkal rendelte el. Választási elnökök: az első kerületben Steinhardt Mór dr., a helyettese Priegl István dr., a második kerületben Reichner Károly, a helyettese Kosztka Emil, választási jegyzők az első kerületben Angel István dr., a második kerületben Zubor Andor.

— **Egy millió koronás sorsjegynyermény.** Budapestről jelentik: Az osztálysorsjáték mai húzásán megtévezve öntötte az áldást Fortuna istenasszony négy emberre, akik a 103881. számú sorsjegyet megvették. Mert a mai húzáson megtörtént az a páratlanul álló véletlen, hogy a 400.000 koronás főnyeremény nyerte meg a 600.000 koronás jutalmidiját is. Az említett számú sorsjegyet négy-negyed részben adták el, egy-egy résztulajdonosra tehát — levonva a levonandókat — tiszta kétszázezer korona esik. A magyar osztálysorsjáték tervezete szerint a legutoljára kihúzott legalább is 2000 koronás nyeremény nyeri meg egyszersmind a 600.000 koronás jutalmidiját is. Ezt a jutalmidiját azonban még sohasem nyerték meg a 400.000 koronás főnyereménnyel együtt. Aki eddig megkapta a jutalmidiját, az eddig mindig jóval kisebb összeget nyert a jutalmidijon kívül, mint 400.000 koronát. A szerencsés nyerők nevét nem árulták el.

— **Bóra és sirokkó.** Fiuméből jelentik: A tegnapi nagy sirokkó és bóra a révhivatal jelentése szerint a partihajózásban a forgalombeszűntetést eredményezte. Az Ungaro Kroata Cirkvenica nevű gőzöse tegnap délután Chersóba akart menni, de rossz idő miatt kénytelen volt visszajönni. Ugyanazon társaság Pola és Stefánia gőzösei nem indulhattak Noviba, míg az Abbázia nevű hajója Buccariban bevárta a vihar elcsöndesedését. Valamennyi abbáziai járatot felfüggesztették a vihar miatt. Pecinen Vilhar fakereskedő motorcsónakja a bójánál kikötve, elsüllyedt. A tengerészeti hatóság Klotild gőzöst akarták kiküldeni mentésre, de a vihar miatt nem lehetett. A sirokkó mára lecsöndesült.

— **Az érsekújvári aszfaltpanama.** Mai lapunkban érsekújvári jelentés alapján beszámoltunk arról a vesztegetési afférról, amely élénken foglalkoztatja most a kis város társadalmát. A vesztegetési botrány tudvalévően a Magyar Aszfaltgyár körül keletkezett. Tóth József városi képviselő bevallotta ugyanis, hogy a Magyar Aszfaltgyártól 1800 korona hallgatási pénzt kapott. Ma azonban olyan jelentés érkezett Érsekújvárról, amelynek hallatára legalább is csodálkozva csóváljuk meg a fejünket. Azt sürgönyzik ugyanis, hogy a Magyar Aszfaltgyár ma sürgősen elcsapta állásából Reichman Pált, a társaság érsekújvári hivatalnokát, aki a vesztegetést végezte. A gyár azt mondja, hogy ő nem adott Reichmannak megbízást a vesztegetésre és a hivatalnok saját elhatározásából követte el a bűnt. Mi elhisszük ezt, hogyne hinnők el. De sokan lesznek, akik jogosan kérdezhetik, hogy mi érdeke lehet egy fizetett hivatalnoknak az érsekújvári aszfaltozás körül? Hogyan tud egy fixfizetéses hivatalnok 1800 koronát a saját zsebéből vesztegetési célokra felhasználni?

— **A mexikói forradalom.** Mexikóból táviratozzák: A mexikói kormány szövetséges csapatai ma a forradalom vezetőit: Diaz és többeket foglyul ejtettek Verakróz körül.

— **A dunai nagy hajószerecsétlenség.** A Széchenyi István magyar és Krotesz román hajó közötti összeütközés miatt megindított vizsgálatot ma fejezték be a román hatóságok és megállapították, hogy a szerecsétlenség okozója a magyar hajóskapitány, ennél fogva a konstanci ügyészség a magyar hajó második kapitánya ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt vádat emelt. Tudvalevőleg 19 (tizenkilenc) román tiszt és tengerész katona vesztette el életét.

— **Furcsa rendelet.** A soproni harmadik huszárezred alezredese megtiltotta az önkénteseknek, hogy fiakkeron járjanak: vagy gyalog, vagy automobilon. A fiakkerosoknál nagy elkeseredést keltett ez a rendelet, mert legjobb keresetük éppen az önkéntesektől volt. El is határozták, hogy küldöttséget menesztenek az alezredeshez, hogy vonja vissza a rájuk nézve sérelmes intézkedését.

— **Harc a férfi divat ellen.** Mint berlin levelezőnk írja, ott a minap a férfiruha-divat megreformálása érdekében alakult egy férfiakból álló társaság, mely nemcsak a mai divathóbort, hanem általában a mai öltözködés ellen indított harcot. Az egyesületnek azok a férfiak lehetnek tagjai, akik a mai férfiviselettel nincsenek megelégedve. A társaság célja az, hogy olyan divatot honosítson meg, amely nemcsak célszerűbb a mainál, hanem esztétikai szempontból is szebb. Így többek között előörölni kívánja a keményelejű inget, a mellényt és a nadrágtartót. E helyett ingalaku házi- vagy munkadítyont akar bevezetni. Hadat indít a kalapviselet ellen is és egyelőre átmenetileg télen-nyáron a szalmakalap viselése mellett foglal állást. Már több szabóval érintkezésbe léptek, akik az ő ízlésüknek megfelelő öltönyöket készítenek. Hogy lesznek-e majd követők, az ma még kétséges.

— **Öngyilkos szállító.** Fiuméből táviratozzák: Jaksics György szállító cégtulajdonos susáki lakásán ma délután agyonlőtte magát. Az öngyilkos nem régen nagyobb szállítóüzletet vásárolt; Kameral Moravicán háztulajdonos az öngyilkos szállító.

— **Lőporszállítás a magyar vasutakon.** Ruttkárról táviratozzák: Ma hajnalban feltartóztatnak három waggon lőport, amelyet Oroszországból küldtek Bulgáriába. A kocsikra éjjel-nappal csendőrök vigyáznak. Zsolnán szintén visszatartottak 25 kocsi lőpor szállítmányt a további utasítás megérkezéséig.

— **Főjelentés egy tisztviselő ellen.** Tíz évvel ezelőtt Tesits Mihály aradi lakos kölcsönt adott egy városi tisztviselőnek, aki ezen ezer koronás követelésnek házára történendő telek-könyvi bekebelezéséhez hozzájárult. Miután Tesits meghalt, a felesége követelte az ezer korona megfizetését, de a tisztviselő felmutatott az elhunyt aláírásával ellátott törles engedélyt, mellyel azt bizonyította, hogy a házról a terhet törölte az aradi törvényszék, mert ő az adósságot kifizette. Tesitsné megbízásából Grósz Aladár dr. ügyvéd az aradi ügyészségnél feljelentést tett a tisztviselő ellen és azt állítja, hogy a kifizetés nem történt meg, a felmutatott törlési engedély hamisítva van, mert az csak másolat és az eredetit az állítólagos adós fel sem tudja mutatja. Az ügyészség megindította a nyomozást, melynek befejezte után megszüntette az eljárást. Az ügyvéd ezt a végzést megfellebbezte a nagyváradi főügyészséghez, de egyúttal az aradi ügyészségen a nyomozás kiegészítését kérte. Beadványában azt kívánja, hogy a törlési engedélyen szereplő tanúk kitételét is állapítsák meg, mert azok oly nevek, amelyeknek viselői soha nem éltek, kéri ezenkívül a kölcsön ügyben szereplő egyének kihallgatását is. Az ügyészség az iratokat áttette a Rendőrséghez.

— **Kedélyes élet egy vasutállomáson.** A következő sorok közlésére kértek föl bennünket: Az Aradi Közlöny tekintetes Szerkesztőségének Aradon. Nagyon kérem a tekintetes Szerkesztőséget, hogy az alant leírt esetet becses lapjukban leközöljék szíveskedjenek: E hó 18-án feleségem két és fél éves fiammal Aradra utazott. Az illető (ezelőtt ilyó) megálló-helyen szállott fel, ahol egy Szigeti Márton nevű kiadó-őr tölti be az állomás-főnök állását, aki a gorombáskodáshoz nagyon ért. A feleségemnek egy negyed órát kellett még várni a vonat indulásra, de mert a harmadik osztályú váróterem nem volt befutva és mert benne az őr kukoricát fosztatott, kérte az őrt, hogy nyissa ki a második osztályú várótermet. A helyett, hogy ezt tette volna, ráförmedt feleségemre és megkérdezte, hogy hányadik osztályban fog majd utazni? De azért a várótermet semmi szín alatt sem nyitotta volna ki, mert hiszen azt állandóan zárva tartja. Feleségem másnap jött haza Aradról. Utvón leszállván, a kis fiam sirt és vizet kért. A család beszaladt és kért az őr leányától vizet. Mikor az őr észre vette, hogy a kis gyerek az ő edényéből iszik, elvette tőle és az edényt felségem után hajította, közben a legdurvább és leggorombább szavakkal illette többek fülehallatára. Maradok tisztelettel: *Marmorstein Adolf.*

— **Köszönetnyilvánítás.** Rosenberg Sándor dr., a zsidó hitközség felejtethetlen lelkipásztorának sirján felállított síremlékre e héten a következő adományok folytak be: Funkelstein József 50 koronát, Róth Zsigmond szállító 20 koronát, Sági Henrik 10 koronát, Bársony Andor, Komlós Dezső, özv. Róth Bernátné, Ráskai Miksa 5—5 koronát, Eiser Sándor 3 koronát adományozott. Ezen kegyeletes adományokért ezúton mond bennő köszönetet az elnökség.

— **Hány óra van?** Budapestről táviratozák: Ma délután egy óra után megjelent a főkapitányságon Mayer István kömvésségéd és elmondta, hogy az éjszaka az újpesti hidon keresztül igyekezett Angyalföldre. A mikor a hid közepére ért, egy munkás külsejű ember lépett eléje és megkérdezte tőle:

— Hány óra van?

Mayer azt felelte, hogy nincs órája, a mire úgy látta, hogy az ismeretlen ember meg akarja őt támadni. Rémületében előrántotta revolverét és fejbevette vele. Az ismeretlen ember összeesett, mire ő fogta és beledobta a Dunába, ahol elmerült. Elmondotta még Mayer a rendőrségen, hogy az az ember, aki megszólította, 28 éves munkásembernek látszó férfi volt, fekete kabátot és fekete kalapot viselt. A rendőrség keresi a Dunába dobott ember holttestét.

— **Kotányi féle paprika, kávé, tea felül-mulhatatlan.** Egyedüli elárasító Robitsek József, József főherceg-ut 8.

— **Állandó képkiallítás Nagy Géza fényképész kapualjában.** Interieur felvételek saját lakáson, ugyintén mindennemű fényképnagyítás és egyéb külső felvételek szolid árak mellett eszközöltenek. Műtermi felvételek naponta reggel 8-tól délután 5 óráig. Arad, Andrassy-tér 22. sz. Polgári takp. épület, földszint. Telefon 922. 6657

— **Véres kardpárbaj folyt le a lugosi honvédkasármányában** ifjabb *Marsovszky Árpád* pénzügyigazgatósági hivatalnok és *Faller József* erdőmérnök között. Mindjárt az első összecsapásnál megsebesült mindkét fél. *Marsovszky* a jobb arcán végigfutó éles vágást kapott, ellenfele pedig a jobb felsőkarján sérült meg jelentékenyen. A párbaj oka ismeretlen.

— **Egy áthelyezés körül.** A következő sorokat kaptuk: Köbányáról a VI. kerületi reáliskolához, magyar-latin helyről a képesítésemnek megfelelő magyar-német tanári székre, előzetes megkérdezésem után helyeztek át. Én persze a legnagyobb örömmel egyeztem bele, hogy be a városba, lakásomhoz közelebb jussak. Szabó Ernő dr.

— **Ötvös munkák ezüstből, platina foglalatu briliáns, gyémántékszerek, világhírű gyártmánya** *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerészénél Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— **Lezüllött törvényszéki jegyző.** Szabadkáról jelentik: Néhány évvel ezelőtt *Schlott Viktor* dr. aljegyző volt a szabadkai törvényszéken. Tegnap pedig teljesen lezüllöttén gyalog érkezett meg Szabadkára. Birák és ügyvédek adtak össze részére pénzt és ezeknek *Schlott* elmondta, hogy apja főügyész-helyettes volt Besztercebányán, ő is a birói pályára készült, de idegbajt kapott, majd összekülönbözött az édesanyjával, mire elme-gyógyintézetbe internálták. Bejárta a félországot gyalog, volt Ausztriában és Galiciában is, legutóbb pedig Temesben Beregszón volt a község-házán dijak. Ott sem volt maradása, bement Temesvárra és innen elindult gyalog Szabadkára, ahova három napi gyaloglás után tegnap meg is érkezett. A részére összeszedett segélypénzzel a szerencsétlen ember elutazott Budapestre.

— **Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget,** hogy bevásárlási utamból megjöttem és magammal hoztam a legújabb és legszebb párisi és bécsi ési és téli modell ujdonságokat. Ujletem régi jó hírre garanciát nyújt a hölgyeknek, hogy olcsó áraink mellett senki sem versenyezhet velem. *Grünblatt Antonia* női kalap divatterme Szabadság-tér 11. 1756

— **Deutsch Sándor** okl. táncitanító második tánckurzusát folyó évi november 11-én, hétfőn kezdi meg az ipartestület dísztermében, melyre bejárkozással már most elfogad naponta a táncintézetben, vagy *Bercsényi M.*-utca 18. sz. a. levő lakásán. 6471

— **Esperanto könyvek Kerpelnél.**

— **A Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém”** Párisban. Egy elsőrangú és kiváló magyar szépitőszernak a kitüntetéséről értesülünk. A párisi hygienikus kiállításon a Grand Prix érdemkeresztjével, aranyéremmel és díszoklevéllel tüntette ki a zsűri a dr. Biró-féle „Havasi Gyopár-Crém” készítményeket. E magas kitüntetés felülmulhatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5093

— **5 perc alatt megszüntet** mindenféle főfájást egy eredeti Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla, 1 üveg 12 adaggal 1" korona. Kapható kizárólag a készítőnél Kárpáti János gyógyszer-tárában Arad. Boros Béni-tér. 7031

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért** 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért kaphatók kölcsönzésre *Kerpel Izó* kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Kereskedők könyvtára.** Az Aradi Kereskedők Köre tudatja tagjaival, hogy az egyesület könyvtára hétköznapiakon (szombat délután kivételével) délután 3—5 óráig, vasárnap délelőtt 11—12 óráig a tagok rendelkezésére áll. A könyvtár a Kör új helyiségében (Tabajdy K. u. 1. sz. alatt) iródjában működik. Az elnökség.

TARKASÁGOK.

(*Ignác önkéntes.*) A család szemefénye berukolt. De — amint a kuplé mondja — nem amint önök hiszik, trénnek, hanem igenis, sőt azért is, — tűzérnek.

A család örült, a fiu már kevésbbé, de a legkevésbbé a századparancsnok. De azért nagyon szerették Ignácot katonáéknál. Annyira, hogy — a dolog öt év előtt történt — még második évre is bennmarasztalták.

Egy szép napon kivonult az üteg. Ignác természetesen lovon. És itt történt a tragédia. Ignác és a ló között nem volt még meg a harmónia. Nem mindenben értettek egyet. Annyira nem, hogy például mikor arról volt szó, hogy az üteg linksz svenkolt, akkor a ló Ignác minden kapacitálása ellenére is pont ellenkezőleg jobbra fordult. Az okosabb enged: Ignác kénytelen-kelletlen hagyta a lovat jobbra masírozni. És a tragikus véletlen úgy hozta magával, hogy Ignác egyszerre csak sirdombokat látott maga körül! Az a buta állat direkt a zsidótemetőbe vitte.

Ignác drukkolni kezdett. Nem ugyan a kísértetektől, hanem inkább a kapitánytól. Félt, hogy nagyon össze fogják szidni. De a haragos kapitány, amint meglátta Ignácot a sirdombok közt, örömepeve kiáltott feléje:

— Önkéntes, maradjon ott! Maradjon csak ott!

(*Mit kíván Berele Lőw.*) Berele Lőw rövid- és gyarmatárú kereskedő Rsowban igen jámbor ember volt. Péntek este meggyújtotta a gyertyákat, magára rakta a nézőszálat és az imaszíjakat és egész este buzgón fohászodott a seregek urához. Szombaton pedig nem nyitotta ki a boltját és annak, aki venni akart valamit, semmi pénzért sem adott semmit — hacsak az udvar felől nem jöttek be.

Egyes hitetlen emberek még azt is tagadják, hogy van Isten. És miért? Egyszerűen azért, mert nem látták soha. Pedig hát természetes, hogy ilyen hitetlen embereknek nem mutatja magát az Ur. Lám, Berele Lőw előtt — mert hogy Berele Lőw mindig olyan jámbor volt — megjelent, sőt nemcsak hogy megjelent, hanem szólott is hozzá eképen:

— Mein Sohn Berele Lőw, mert te olyan jámbor voltál egész életedben, hát én most téged megjutalmazlak. Kérhetsz tőlem akármit, megadom neked. Csak arra figyelmeztetek, hogy mivel a konkurensed, a Hirsch Mayer még jámborabb, hát annak kétszer annyit fogok adni! A jövő szombaton aztán mond meg, hogy mit kívánsz?

Berek Lőw örömmel hallotta ezt. Hazasietett, bezárkózott a szobájába és gondolkodni kezdett, hogy mit kívánsz. Egy milliót?... Vagy — azért a pénzért — mindjárt kettőt?

Igen, két milliót! És akkor mindennap helzlit fog enni!

Mindent nagyon szépen elgondolt már a jámbor Berele Lőw aus Rsow, amikor hirtelen eszébe jutott valami. Hirsch Mayer kétszer annyit fog kapni!

És ő most kívánsz két milliót, hogy az a... az a... az az ember négyet kapjon! Az ő konkurensé, az a...

— Berele Lőw szomorúan ment szombaton a templomba. A Hirsch Mayer kétszer annyit fog...

Ujra megjelent előtte az Ur.

— No fiam, Berele Lőw — kérdezte — hát mit kívánsz?

Berele Lőw egy percig még gondolkodott, de az isteni fényesség csakhamar megadta neki a jó ötletet.

— Ugy — gondolta magában — hát az a... az a Hirsch Mayer kétszer annyit fog kapni? Na jó!

Összekulcsolta imára kezét, leborult a menybéli fényesség előtt és fohászodott:

— Add Uram Isten, hogy — az egyik szememre megvakítsd!

NEUMANN M.

uri szabó

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe
Arad.

5111

Elősmert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy lakó. Az új lakbér-szabályzat értelmében a háziur köteles a kaput este 9 óráig nyitva tartani. Hatóságilag is kötelezhető erre.

J. Nem nyertek.

Apollo gyertya

Az összes gyertyamárka
legjobbja

6849

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató tudósítás.

Budapest, október 23.

Készárú.

Amerika 1/2 magasabb. Kínálát, vételkedv korlátozott, 15 ezer mm. 5 fill. magasabb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. októberi	11.15—11.16	11.13—11.14
Buza 1913. áprilisi	11.49—11.95	11.91—11.92
Rozs 1912. októberi	10.52—10.53	10.44—10.45
Rozs 1913. áprilisi	10.62—10.63	10.58—10.59
Tengeri 1913. májusi	9.05—8.06	8.05—8.06
Zab 1912. októberi	11.95—11.96	11.91—11.90
Zab 1913. áprilisi	11.45—11.46	11.34—11.35

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (okt. 23.)

Magyar hitel	781.50
Osztrák hitel	801.—
4% koronajáradék	84.40
cs. és kir. magy.-államvasuti	680.—
Jelzálogbank	414.—
Leszámlolóbank	504.—
Hazai Bank	286.—
Magyar Bank	528.—
Keresk. Bank	3710.—
Rimamuráni	718.50
Salgótarjáni	708.—
Közuti Vasut	644.—
Városi Villamos	369.—

Bécsi értéktőzsde (okt. 23.)

Osztrák hitel	600.—
Magyar hitel	779.—
Osztrák-magyar államv.	688.50
Déli vasut	105.25

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1912. okt. 23. Buza 75 kilogrammos 20.20—20.30, 76 kilogrammos 20.40—20.50, 77 kilogrammos 20.50—20.60, 78 kilogrammos 20.60—20.70 Rozs (prima) 18.45—18.50, (közép) 17.95—18.05 Arpa (sűrű) 19.60—20.10, (takarmány) 18.40—18.50, Zab (prima) 20.10—20.20, (közép) 19.30—19.40. Tengeri (magyar) 20.60—20.70, (román) 20.60—20.70. Burgonya .00 kgr. (fehér) 5.80—5.90, (rózsza) 6.50—6.60.

Felelős szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1912. október hó 24-én:

C) Bérlet.

C) Bérlet.

Az erősebb.

Dráma 3 felvonásban. Írta Benedek Marcell.
Rendező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK

Aurifaber	Keszler E.	Serédy	Balázs B.
Orsolya	Fullinusné	Melcer	Várnai J.
Lőrinc, fia	Dr. Beregi	Ötvös	Delli L.
Stahlenberg	K. Kápolnay	Szijártó	Ajtai

Kezdete este 1/8 órakor.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. október 24-én:

1. Ágoston és a szemfényvesztő. Humoros. — 2. Kényes helyzet. Kacagtató. — 3. A vas kéz. Üldözés a tengeren. Három felvonásban.

Előadások délután 1/6 órától kezdve esti fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadásban katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma csütörtökön, 1912. október 24-én:

1. Mozgófénykép-újság. Aktuális világesemények. — 2. Az elcsérelt kalapok. Humoros. — 3. A malom titka. Társadalmi dráma 3 felvonásban. — 4. Pali kerékpár kalandja. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/6 órától folytatódva 11-ig tartatnak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér, — Gyermek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhátár. — Buffet.

NYILTÉR.*

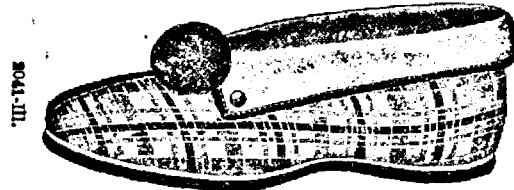
Ha divatos és jó ruhát,
cipőt, kalapot akar olcsón venni
forduljon bizalommal

5441

Korányi Jenő

Szabadság-téri üzletéhez.

Valódi teveszór comótcipő.

Férfi 5 kor. Női 4 kor. Gyermekek 3 kor.
kapható

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 835.

Papírfeldolgozó vállalat

INGUSZ I. és FIA

ARAD (vár) cs. és kir. katonai fegy-
ház a nagyban

dobozgyártást megkezdte.

Kérjük előforduló szükségletnél ár-
ajánlatainkat kikérni.

5751

1912. november 9-én
tartja egyetlen

hangversenyét a Fehér Keresztben

MISS HELEN WARE

7097

a világ leghirnevesebb
hegedű művésznője.

Jegyek előre válthatók Szabó Al-
bert üvegkereskedésében és a
Függetlenség kiadó hivatalában.

Amerikai és angol formájú
gyermek, leány és fiú **cipők,**
vizhatlan

Vadász cipők

ősz és téli, női és férfi cipők
a legjobb minőségben és leg-
újabb formában.

Valamint a világhírű
SALAMANDER-CIPŐK.

Egyesülszárban

1900

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

ARAD ÉS TEMESVÁR.

Divatjukat multa visszamaradt áruk félárban.

Andrássy-tér 8. számú
házban egy

üzlethelyiség

folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában. József főherceg-ut 22.

Üzleti áruk árverése.

Németh Imre Weitzer-utcai cseme-
ge-, sajt-, stb. és Forrai-utcai cukorka
üzletébeni áruk és bolti berendezé-
sek pénteken, október 25-én reg-
gel 9 órakor kezdődő nyilvános
árverésen eladatnak. Az árverés
a Weitzer-utcai üzletben kezdődik
s annak befejezése után a Forrai-
utcai üzletben folytatódik. 7118

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Ertesítés!

Megérkeztek a legújabb

női modell-, plüs-, bársony-,
dublé- és posztó-kalapok
rendkívül meglepő olcsó árakban.

Férfi divat: nyulszőr-, kemény-
és puha-kalapokból nagy raktár.

Iskolai fiú-gyermekkalapokból 3000
darabot olcsón elárusítok 2 koro-
nától kezdve 3 koronáig minden
divat színben. Ugyisint minden
kalapjavítások és festéseket a leg-
újabb modell után elvállalok.

Tisztelettel 1658

Bittenbinder Konrád

első aradi villanyerőre berendezett

kalapgyártás nagybanéskicsinyben

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

A Fehér Kereszt szállodával szemben.

Fontos a dohányzóknak!

Dr. Brans-féle nikotin fogó,
egészségővő vattával készül

a „Sanitas”

francia szivarkahüvely.

Egyedüli elárusító

őzv. Hammerschlag Lipótné
dohánytőzsdéje 5378

ARAD, Andrássy-tér 15. szám.

Készpénz

Jelzálogkölcsonők, törleszté-
ses kölcsönök, tisztviselő köl-
csönök, a legrövidebb idő
alatt folyósítatnak. Termé-
nyekre, árukra, sorsjegyekre,
biztosítási kötvényekre, föld-
bérletnek instrukciókra elő-
leget, készpénzkölcsönt sze-
rez, olcsó kamattal és mellett.
Sorsjegyek készpénz és rész-
letfizetésre. Biztosítások meg-
kötése. Fuvarlevelek szak-
szerű felülvizsgálata. Házak,
birtokok eladását és vételét,
üzletek, kávéházak, vendég-
lők átadását és átvételét,
földhaszonbérleteket gyorsan
és jutányosan közvetít 4941

MARTINOVITS M.

ARAD, Kossuth-utca 39. szám.

Ezelőtt Fábrián-utca 11. szám.

Bel- és külföldi gyárak képviselője

163/1912. kjsz.

Hirdetmény.

Néhai Redl Mór volt aradi
lakos hagyatékához tartozó in-
góságok 1912. évi október hó
26-án d. u. 2 órakor Aradon,
Szent Pál-utca 3. szám alatt
közbenjöttömmel megtartandó
nyilvános árverésen eladatnak.

Arad, 1912. október 23-án.

Beles János,
kir. közjegyző.

7105

Eladó

vidéken egy első-
rendű

Vegyes- kereskedés

korlátlan italmé-
réssel és az összes
szükséges jogok-
kal rendelkezik.
Cím a kiadóhivatalban. 7070

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek
az Aradi nyomda r. t.-nál.

VENDÉGLŐ-ÁTVÉTEL

Értesítem a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt
barátaimat, hogy a **Kossuth-utca 39. sz. alatti**

„48”-hoz címzett vendéglőt

átvettem és azt saját vezetésem alatt tovább folytatom.

Kittinő hegyaljai borok, frissen csapolt sör, meleg és
hideg konyha, jutányos árak, figyelmes kiszolgálás.
Havi étkezéseket úgy helyben, mint házhöz hordva,
elfogadok. 6209

A nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel kéri

BÓZSA JÓZSEF, vendéglős.

Ezen rovatban minden este egy-
smert beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szerzőnyen a szöveg elír — avagy levélbélyegekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közlendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgát a kiadóhivatal, az esetekben, választékosan csatlakozó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint eszámítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben átiratossággal jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kérésére díjtalanul megismerkedni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.

LEVELEZÉS.

Intelligens

jó megjelenésű fiatal banktisztviselő, bájos és intelligens. Médi állandó barátságát keresi, kit támogatna. Csak: komoly leveleket „Kettecskén” jelíggel a kiadóba kér. 7114

Csintalan, szórakozni vágyó

gyerekesen fiatal asszonyka, gavallér idősebb bácsival barátságot kötne. Kaland kizárva. Leveleket „Tiltott gyümölcs” jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 7119

40 éves csinos barna

molett öz. asszonyka, kinek jólmenő üzlete van, megismerkedne nyugdíjazott vasutival, kinek 80—100 korona nyugdíja van. Leveleket közös érdek jelíggel a kiadóba kér. 7116

35 éves iparos

szakácsnő ismeretségére vágyik. Leveleket „Nyár” jelíggel a kiadóba kér. 7120

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Welsz nál. I-5251

OKTATÁS.

A Ziffer-féle

gépirási- és kereskedelmi szaktanfolyam folyó hó 18. óta Andrassy-ut 21. sz. I. em. lényegesen kibővített, célszerű és higiénikus helyiségekbe helyeztetett át. Új könyvelési-, levelezési-, gyors- és gépirási tanfolyamokba a hó végéig beiratkozhatni. Mérsékelt tandíj, nappali és esti tanfolyamok. Allasközvetítés díjtalan. 7059

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Welsz Dentolin fagerémje. I-5251

ÜZLETEK.

Egy 100.000 koronát

forgalmazó fűszer- és vendéglői üzlet (egyéb jogokkal felruházva) visszavonulás miatt, házszal együtt eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Klein Miksa pálinkakereskedőnél, Boros Beni-tér 8. 7017

Egy jömenetelő

fodrász-üzletet keresek megvételre. Ajánlatokat „Jó üzlet” jelíggel kérek. 7068

Üzlethelyiség.

Nagy földszinti és emeleti mellék-helyiségekkel, melyek egy raktárnak mint műhelyeknek alkalmasak Salac-utca 6. számú házban azonnal kiadók. Bővebb felvilágosítást nyújt Dr. Králitz Lajos ügyvédi irodája Forrai-utca gróf Hunyadi-palota. 7112

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes szerelők

a villamos telepen felvételnek. 7102

Fiatal

segéd rőfös, rövidáru szakmából felvétetik Szegfű Manó cégnél Lázár Vilmos-utca 7041

Két kereskedő segéd

egy rőfös és rövidáru, egy fűszer és vasszakmában jártas felvétetik. Román nyelv ismerete szükséges. Ajánlatok küldendők Eichner Adolf, Györök. 7104

Egy fiatal kereskedősegéd

ki most felszabadult, a fűszer- és rövidáru szakmát érti, magyarul és románul beszél november 1-én beléphet Kohn Lajos, Radna. 7110

Magányos nő által vezethető

fa-, szén-, cukorka- és gyümölcs-fióküzlethez, mely biztos megélhetést nyújt. 400 korona készpénzzel rendelkező elárusítónőt keresek. Cim a kiadóhivatalban. 7117

INGATLAN.

Világosan

egy szép fekvésű termő szőlő, Aradon, a főtérhez egészen közel egy ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 2331

KIADÓ LAKÁS.

Egy 2 szobas,

konyha és éléskamrából álló lakás november 1-re kiadó. Parkas Ábrahám, Lázár Vilmos-utca 1. szám. 7058

2 szobás

utcai lakás zárt folyósó s minden hozzá tartozó mellék helyiségekkel havi 24 kor. kiadó. Demeter utca 111a. 7046

Belvárosban

magányos ház, nagy udvarral, 2 nagy és egy kisebb helyiséggel, műhelynek alkalmas, november 1-től kiadó. Cim: a kiadó hivatalban. 7100

Egy szoba és konyhából

álló földszintes lakás azonnal kiadó. Kölcsey-utca 9a.

Egy butorozott szoba

és több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek azonnal kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 7011

Petőfi-utca 10. szám

III. em. alatt kiadó két szép világos és modern szoba azonnal, vagy november 1-re. Ugyanott egy szép utcai szoba konyhával. Bővebbet ugyanott. 6400

Kopott parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Welsz parket-pastájával dörzsöli fel. I-5251

ALKALMAZÁST KERES.

Deutsches Fräulein

sucht Stelle als Bonne bei 1—2 Kinder im Alter von 3—6 Jahre, ist auch in Häuslichen bewandert. Adresse: Emma Schöner, Nagyszeben, Jungewald-Strasse 12 7108

Kitűnő irású könyvelő,

ki a fűszerszakmában jártas, könyvelői (irodai) állást keres decem-ber 15., esetleg február 1. belépésre. Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába „240 fix” jelíggel kérek. 7109

KÜLÖNFÉLE.

Két lakás és 2 üzlethelyiség

kiadó november 1-re, a Kossuth-és Batthyányi-utca sarkán épült új bérházban. Értekezni Gécs László gyógyszerárában. 7079

A legdivatosabb

fa díszműárak festésre és égetésre, olcsó égető aparátusok és minden egyéb kellékek, remek legújabb svájci festőminták (kölcsönzésre is). Szíves megtekintés vételkötelezettség nélkül. Kérem kirakataim megtekintését! Krausz Paulin színház épület. Telefon 511. sz. 4541

Motoros fűrészelőgép

vételhez pár ezer koronával társat keres szakember, nagy összekötéssel. Levelet „Haszon” jelíggel Arad, főpostára kér. 7118

200

darab disznó makkoltatásra, esetleg 50 darab szarvasmarha teleltetésre felvétetik. Bővebbet Wolfner László Boros Beni-tér 1. 7088

Kiadó

Dobó-utca 6. sz. alatt (a buza-piac mellett) egy magtárnak, raktárnak vagy műhelynek alkalmas nedves-ségmentesen épített pince. 6475

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy-közönségnek I. rendű aprított tűzfát 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugyancsak egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, bük- és gyertyánfát karte-len kívüli legolcsóbb árban befu- varozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészeink is házhoz ren- delhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkésre fest. A szin állandó felismerhetetlen lemoshatatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszerár Aradon. 1224

Uj módszer.

Van szerencsém az Arad és vidéke tisztelt közönségét értesíteni, hogy Aradon, a Luther Márton-u. 1. szám alatt fehérnemű és vegy-tisztító üzletet nyitottam. Főtörék- vésem kitűnő, jó munkát előállít- tani. Szíves pártfogást kér Szálas József, tisztító. 6477

VÉTEL ÉS ELADÁS.

A nagyérdemű

vidéki és helybeli közönségnek ajánljuk az Aradi Cipészek Termelő szövetkezetének saját készítményű férfi, női és gyermekcipőit, amely olcsó áron beszerezhető. Ugyan- tén mértékutáni rendelések elfo- gadtatnak. Elismert legjobb anyag: alakját nem veszti. Szabadság-tér 14., a „Piros csizmához.” 6591

Háztulajdonosoknak

nélkülözhetetlen lakói nyilvántartá- sára egy házbérfőkönyv és lakbér- könyvecske, melyek Pichler Sán- dor könyv és papirkereskedésében kaphatók. Szabadság-tér 1. Tele- fon 308. 5311

Egy jókarban levő

vas gyermekágy és egy összerakó cselédágy eladó. Petőfi-utca 10. sz. II. em. 5. ajtó. 7092

India fogecseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főrak- tár Gutori Földes Kelemen gyógy- szertára és vegyszeti laborato- riuma Aradon. 1224

Egy szoba butor

és konyhaberendezés eladó. Deák Ferenc u. 86., tojáskereskedő 7106

Egy nagyon

keveset használt mahagoni színű hálószoza butor, valamint 6 drb borszék, konyhaberendezés és egy nagy rézüst olcsón eladó. Meg- tekinthető Herzfeld Gyulánál Asz- talos Sándor-utca. 7115

Eladó

egy három águ gázcsillár és egy salon csillár. Bővebbet Dr. Králitz Lajos ügyvédi irodája Forrai-utca Gr. Hunyadi-palota. 7111

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816
2881

Szolgálat: reggel fél 8 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ből vétetnek arany-, ezüst- és ékszertárgyak.
Farkas Streicher J.
Arad, Tökölly-tér 1. sz. 2831